

(مرتضی قشمی)

-۶

بیت «ج»: تشبیه (مزع فلک / داس مه نو) / بیت «ب»: «سر» در مصراع دوم استعاره از «مشوق» است. در مصراع دوم، بیت «الف»: حس‌آمیزی (سخن تلح) / بیت «د»: مجاز (پیمانه مجازاً شراب)

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(ابراهیم رضایی مقدم- لاهیجان)

-۷

مفهوم ایات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»، «توصیه به نام نیک داشتن یا جاودائی نام نیک» است اما در بیت گزینه «۳»، «نیکنامی، آفت و آسیب» در راه عشق دانسته شده است. (فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۱۸۶)

(ابراهیم رضایی مقدم- لاهیجان)

-۸

مفهوم بیت صورت سؤال «رهایی از غم و اندوه و دست یابی به خوشی و سرافرازی است». اما مفهوم ایات «۱، ۲ و ۴»، دقیقاً مقابله آن است؛ یعنی در گذشته در آسایش و خوشی بود و اکنون در سختی و مشکلات و اندوه است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۸۶)

(مریم شمیران)

-۹

«آشکار شدن درد و ناراحتی» مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۴» است.

تشريع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: برای آن که این ناراحتی را پنهان کنم، خون دل می‌خورم و رنج می‌کشم. گزینه «۲»: راز سینه دریا را می‌دانیم، اگرچه مانند موچ از دریا گذشته‌ایم. گزینه «۳»: دوست محروم راز ماست.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

(مریم شمیران)

-۱۰

آتش برای سیاوش سرد و گلستان شد و این معنی در گزینه «۲» نیز آمده است.

تشريع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: اگر عاشق شوی، مانند سمندر، در آتش تندا، نیز وارد می‌شوی. گزینه «۳»: آه من آتشی به بزرگی آتش نمود را سرد می‌کند.

گزینه «۴»: سخن گویی و خشم یار را توصیف می‌کند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۰۱)

فارسی ۳

(مسن فرامای- شیراز)

-۱

داعیه: ادعای / برزخ: فاصله بین دنیا و آخرت
تشریع گزینه‌های دیگر

«ب»: چشم داشتن: منتظر دریافت پاداش با مزد بودن

«ج»: گشاده‌دستی: سخاوت، بخشنده‌گی

توجه: دقت کنید «باسخاوت» صفت است به معنی بخشندۀ؛ در حالی که «گشاده‌دستی» اسم است.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

-۲

(مرتضی منشاری- اردبیل)

تشریع گزینه‌های دیگر

املای صحیح واژگان نادرست:

گزینه «۱»: اسرار ← اصرار

گزینه «۳»: خاست ← خواست

گزینه «۴»: خار ← خوار

(فارسی ۳، املای صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۴)

-۳

(مریم شمیران)

در این گزینه «اندیشه» به معنای «فکر» است ولی در گزینه‌های دیگر، به معنای «ترس» آمده است.

(فارسی ۳، لغت، صفحه ۱۰۵)

-۴

(عبدالله‌میر رزاقی)

رفتم ← ماضی ساده / نشتم ← ماضی ساده / نمی‌توانستم ← ماضی استمراری / کنم ← مضارع التزامی / کردم ← ماضی ساده / بروم ← مضارع التزامی / می‌شوم ← مضارع اخباری

توجه: در این گونه پرسش‌ها علاوه بر شکل ظاهری فعل باید به معنی و کاربرد فعل نیز توجه داشت.

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۹۵)

-۵

(مسن اضغری)

استعاره: «بت‌ها» استعاره از «مهر جمعی خودپرست» / جناس: «جا و ما»

تشریع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مراتع نظری: تشنه و فرات / اسلوب معادله: ندارد

گزینه «۲»: تشبیه: مسکن چشم / متناقض‌نما: ندارد

گزینه «۳»: حسن‌تعلیل: شاعر دلیل آویزان بودن برگ و شاخه‌های بید را شرمندگی از رقصان بودن سرو بر یک پا دانسته است. / تلمیح: ندارد

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(مرتضی منشاری- اریل)

-۱۶

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مگو سوخت جان من از فرط عشق / حموشی است هان، ایلین شرط عشق
 گزینه «۲»: هلا منکر جان و جانان ما / بزن زخم انکار بر جان ما
 گزینه «۳»: چه جانانه چرخ جنون می‌زنند / دف عشق با دست خون می‌زنند
 (فارسی ۲، شعر هفتمی، صفحه ۹۳)

(امسان برکل- رامسر)

-۱۷

توجه: علتی غیرواقعی و خیالی و ادبی در بیت مطرح نشده است.
 حسن تعلیل: برای یک موضوع و پیام، علت غیرواقعی و خیالی آورده شود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: موضوع: نوشیدن شراب از ساغر علت: خبری را از محفل مستان و مدھوشان بیرون نبرد. (غیرواقعی و ادبی)
 گزینه «۲»: موضوع: داغی آقتاب، علت: صفاتی سینه ما. به خاطر وجود پاک و باصفای ما آفتاب می‌درخشند و گرمایی می‌بخشد
 گزینه «۳»: موضوع: شیرینی میوه علت: مدافون بودن زیبارویان در خاک: شیرینی میوه‌ها به خاطر زمینی است که زیبارویان در آنجا دفن شده‌اند. (غیرواقعی و ادبی)
 (فارسی ۲، آرایه، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

(مرتضی منشاری- اریل)

-۱۸

در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به شهادت شهیدان انقلاب اسلامی اشاره شده است. اما مفهوم بیت گزینه «۳»، به مقاومت دلوارانه رزمندگان در برابر دشمنان اشاره دارد.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۰۶)

(مریم شمیرانی)

-۱۹

تشریح گزینه‌های دیگر

بیت «الف»: توصیف فردیون از زبان ضحاک
 بیت «ب»: توصیف کاوه هنگام خروج از کاخ ضحاک
 بیت «ج»: توصیف فردیون پس از ورود به کاخ ضحاک
 (فارسی ۲، مفهوم، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۰)

(ابراهیم رضایی‌مقدم- لاهیجان)

-۲۰

از بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴، می‌توان مفهوم «غلبه بر هوای نفس و اسیر نفس نشدن» را دریافت، اما مفهوم گزینه «۳»، «توصیه به انسان‌دوستی و خیرخواهی» است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۱۱)

فارسی ۲

(جمشید مقصودی)

-۱۱

لافزدن: خودستایی کردن، دعوای باطل کردن / ابرش: اسیبی که بر اعضای او نقطه‌ها باشد. ازیان: خشمگین / منزله: پاک و بی‌عیب

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

(مسن فرامی- شیراز)

-۱۲

املای صحیح واژگان به ترتیب عبارت‌اند از: خاست، خواست، خواست

خاستن: بلند شدن / خواستن: درخواست کردن، طلبیدن

(فارسی ۲، املاء، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۷)

(مریم شمیرانی)

-۱۳

در گزینه «۳»، «گر» به معنای «یا» است و در گزینه‌های دیگر حرف شرط است.

(فارسی ۲، لغت، صفحه ۱۰۱)

(ابراهیم رضایی‌مقدم- لاهیجان)

-۱۴

واژه‌های «پیچ و تاب، خواب و خور، پرس و جو، گیر و گوش و خروش» با الگوی «بن مضارع + وند + بن مضارع» ساخته شده است.
 «بن مضارع + وند + بن مضارع» ساخته شده‌اند.

نکته مهم درسی

واژه‌های «رُفت و روب، زد و بند، پخت و پز، گفت و گو» با الگوی «بن مضاری + وند + بن مضارع» و «داد و ستد» با الگوی «بن مضاری + وند + بن مضاری» ساخته شده است.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۰۷)

(ابراهیم رضایی‌مقدم- لاهیجان)

-۱۵

واژه «برو» ابدال در صوت دارد. یعنی صوت کوتاه «ب» در «بِ» به «بُ» تبدیل شده است.

«ابdal» در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عنبر ← عمر

گزینه «۳»: دنباله ← دمباله

گزینه «۴»: گنبد ← گمد

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۱۱)

(قاللر مشیرپناهی- (هلگلان)

-۲۶

در گزینه «۲»، فعل «یشعرُ بِ» هرچند به معنای «احساس می‌کند» صحیح است، ولی چون بعد از اسم نکره «مریضًا» آمده است و فعل جمله ماقبل آن ماضی است، باید به صورت «ماضی استمراری: احساس می‌کرد» ترجمه شود.

(عربی (۲)، ترجمه، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۲۷

در این گزینه، «گونه‌ها- چشم‌ها- دهان‌ها- زبان‌ها» همگی با هم متناسب هستند.

(عربی (۲)، مفهوم، صفحه ۶۱)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۲۸

«موقعیت سختی که گاهی انسان در آن می‌افتد!» تعریف درستی برای «خُلَة: دوستی» نیست.

(عربی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

(نوید امساکی)

-۲۹

مفهوم عبارت عربی بر کتمان کردن و پنهان کردن چیزها دلالت دارد در حالی که در گزینه «۱» درباره وعده منافق و عدم درخشش صورت او صحبت شده است.

(عربی (۲)، مفهوم، صفحه ۵۵)

(امیر رضا منصوری)

-۳۰

عبارت داده شده در صورت سؤال می‌گوید: «بادها (طوری) جربان می‌بایند که کشتی‌ها تمايل ندارند!؛ به عبارتی همه چیز به اراده و خواست ما پیش نمی‌رود و اراده خداوند بر ما مسلط است. همه گزینه‌ها به جز گزینه «۲»، به نوعی این مطلب را بیان می‌کنند.

(عربی (۲)، مفهوم، صفحه ۴۳)

(رفنا مقصومی)

-۲۱

«آن تَنَالُوا»: نخواهد رسید/ «اللَّرَّ»: نیکی / «حتى تُنْفَقُوا»: تا (این که) انفاق کنید/ «مِمَا»: (مِنْ + ما) از آن چه/ «تُجْبَوْنَ»: دوست دارید

(عربی (۲)، ترجمه، صفحه ۱۶۸)

(نوید امساکی)

-۲۲

«قد کان»: بوده است/ «قد يَسْتَعْمِل»: گاهی به کار می‌روند (قد+ فعل مضارع مجھول)/ «المفردات»: کلمات

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

(نوید امساکی)

-۲۳

«أعماله الحسنة»: کارهای خوبش، اعمال شایسته‌اش / «كَانَ يَقْعُلُهَا»: انجام می‌داد (ماضی استمراری)/ «لَمْ يُصْبِحْ ناجحًا»: موفق نشد

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

(مبید همایی)

-۲۴

«كان ... بيتو»: توضیح داده بودند، روشن کرده بودند/ «أبعاد هذا التأثير المُتَقَابِل»: بعدهای (بعاد) این تأثیر (اثرگذاری) متقابل/ «دراساتهم العميقية»: مطالعات (تحقیقات) عمیق خود

(عربی (۲)، ترجمه، صفحه ۱۶۸)

(محمد صارق محسنی)

-۲۵

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ما باید از تاریخ زرین خوبیش محافظت نماییم!» درست است. گزینه «۲»: «بر روی یکی از رودها در روستای ما، پُلی دیده می‌شود!» درست است.

گزینه «۴»: «تبادل واژه‌ها، زبان‌ها را غنی می‌کند!» درست است.

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۴

تشریف گزینه‌های دیگر:

- گزینهٔ ۱»: «فاعله‌کُفار» نادرست است.
 گزینهٔ ۲»: موارد تحلیل صرفی نادرست‌اند.
 گزینهٔ ۴»: موارد تحلیل صرفی نادرست‌اند.

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و مطل اعرابی، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۵

- «واقعاً» حال نیست، چون جزء اجزای اصلی جمله است و با بود آن، جمله از نظر ساختار و مفهوم ناقص می‌شود، از طرفی به بیان حالت هم نمی‌پردازد.

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و مطل اعرابی، ترکیبی)

(رفنا معصومی)

-۳۶

- «فتان» نام یک کوه است و اسم علم محسوب می‌شود.

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۴۲)

(احمد فنا منصوری)

-۳۷

- صورت سؤال، اسم نکره‌ای را می‌خواهد که محل اعرابی آن، متفاوت از بقیه اسامی نکره باشد.

تشریف گزینه‌ها:

- گزینهٔ ۱»: «مقاله» نکره است که در محل مفعول قرار دارد.
 گزینهٔ ۲»: «سیاره» نکره است که در محل مفعول قرار دارد.
 گزینهٔ ۳»: «غازله» نکره است که در محل فعل قرار دارد.
 گزینهٔ ۴»: «اسویعن» نکره است که در محل مفعول قرار دارد.

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۴۱)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۸

تشریف گزینه‌های دیگر:

- گزینهٔ ۱»: «نختلف» خبر است و نمی‌تواند جمله وصفیه باشد.

گزینهٔ ۲»: در ابتدای عبارت، ادات شرط آمده و «یحاول» جواب شرط است و نمی‌تواند جمله وصفیه باشد.

گزینهٔ ۳»: اگرچه «حسنات» نکره است، اما «یترک» نمی‌تواند برای آن جمله وصفیه باشد، زیرا حرف عطف «و» بین آن‌ها فاصله انداده است.

گزینهٔ ۴»: «مساکین» نکره است، «ینامون» نیز جمله وصفیه است، چون جمله فعلیه‌ای است که به توصیف آن پرداخته است.

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۵۷)

(مهدی همایی)

-۳۹

- الحدیث: مضاف‌الیه برای «صدق» است.

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و مطل اعرابی، صفحه ۶۰)

ترجمه متن:

«آن روز خورشید سوزان بود، همان‌طور که همه روزها پرتوهایش زمین کعبه را می‌سوزاند و راه رفتن بر آن دشوار می‌گردد، پیامبر (ص) در گوشاهای ایستاده بود در حالی که با خشوع و فروتنی نماز می‌خواند و با ترس (الهی) دعا می‌کرد و مانند همه روزها، برخی از کفار جمع شده بودند تا پیامبر (ص) و نمازش را مسخره کنند! آنان به پیامبری می‌خندیدند که به عبادت معبودی فرامی‌خواند که به او سریع عطا نکرده بود! فرزندانشان پیامبر را با سنگ و خاک می‌زندند (سنگ و خاک به سویش پرتتاب می‌کرند) درحالی که او برایشان مغفرت و رحمت می‌خواست، ناگهان پیامبر دست آرامی را احساس کرد که بر رو کف‌هایش قرار گرفته و خاک و سنگ را از لباسش پاک می‌کرد. پیامبر (ص) به سوی دختر کوچکش، ایستاده برگشت، چشمانش با شادی اشک ریخت، با محبتی بسیار با صدای پنهان با او صحبت نمود و با شادی وی را بوسید. کفار ایستاده بودند در حالی که به این صحنه عجیب می‌نگریستند! آنان به بوسیدن دخترانشان یا حتی مهربانی نسبت به آنان عادت نداشتند، در (همان) وقتی که محمد (ص) برای دختر کوچکش می‌ایستد او را مقابله همه می‌بوسد!»

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۱

سؤال: «چرا کافران پیامبر (ص) را مسخره می‌کنند؟»
 پاسخ «زیرا لباس‌هایی دارد که گل و خاک بر روی آن هاست!» نامناسب است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۲

صورت صحیح عبارت تکمیل شده: «کافران بسیار تعجب می‌کنند پس از این که پیامبر با شادمانی به دختر کوچک خوبی احترام می‌گذارد!»
 (عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۳

مطلوبی متن، این که «پیامبر (ص) از جایش برخاست هنگامی که دخترش را دید!» صحیح است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ ۱»: «کفار اطراف پیامبر جمع شدند در حالی که او نماز عشاء را می‌خواند!» نادرست است.

گزینهٔ ۲»: «کفار فقط هنگام نماز پیامبر را مسخره می‌کردند!» نادرست است.

گزینهٔ ۴»: «کفار همه دختران را می‌کشندند و به کسی رحم نمی‌کرند!» نادرست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

(محمد رضایی‌یار)

-۴۴

شیطان ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن!» به سوی گناه می‌کشد و وقتی که او الوده شد، از رحمت الهی مأیوسش می‌کند. یا س و نالمید، دور شدن از مفهوم آیه «لَا تَقْنِطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ» «از رحمت الهی نالمید نباشید»، است.

حیطه تسویف و به تعویق انداختن توبه، بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می‌رود.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

(نوید امسکی)

-۴۰

در این عبارت جمله‌ای که اسم نکره‌ای را توصیف کند (جمله وصفیه) وجود ندارد. فعل «یسمع» بعد از اسم نکره به کار نرفته است.

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۵۷)

دین و زندگی (۳)

(محمد رضایی‌یار)

-۴۵

هر کس، چه مؤمن و چه کافر، فکرش را به سوی گناه ببرد و درباره صحنه‌های گناه فکر کند، گرفتار آن می‌گردد. امام علی (ع) می‌فرماید: «من کثر فکر فی الفاعصی دعّتة إلیهَا»: «کسی که درباره عاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به سوی خود می‌کشاند». گرچه فکر گناه، مانند انجام گناه نیست و مجازات گناه را ندارد، اما زمینه‌ساز رفتار به سوی گناه است. حضرت عیسی (ع) در سخنی با حواریون فرمود: «موسی بن عمران به شما دستور داد که زنا نکنید اما من به شما فرمان می‌دهم که حتی فکر زنا را نیز به خاطر نیاورید، چه رسد به اینکه آن عمل را انجام دهید.»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه ۹۲)

(ویدیه لاغزی)

-۴۱

اگر انسان عبارت «به زودی توبه می‌کنم» را خبیلی تکرار کند (تسویف)، در این صورت میل به توبه در او خاموش می‌شود. تکرار توبه اگر واقعی باشد نه تنها به معنای دور شدن از خداوند نیست؛ بلکه موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می‌شود.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

(مرتضی محسنی‌کیم)

-۴۶

فرهنگ، روح معنوی حاکم بر جامعه و نشان‌دهنده هویت و شخصیت آن است. نوع اجزاء و عناصر فرهنگی نشان‌دهنده درجه و میزان ارزشمندی و تعالی آن جامعه است. اعتقاد به خدا و یکتاپرستی، ایمان و اعتقاد به پیامبران الهی و اعتقاد به معاد و پایبندی به آن، معیارهای اصلی در تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

(مرتضی محسنی‌کیم)

-۴۲

قرآن کریم می‌فرماید: «ام من اسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَاعَ جَرْفٍ هَارِ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ: يَا كَسِيَ كَهْ بَنَى خَوْ رَابِ لَيَهْ بَرْتَگَاهِي در حال سقوط ساخته و با آن در آتش دوزخ فرو می‌افتد؟ و خداوند گروه ستمکاران (بیدادگران) را هدایت نمی‌کند.»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۱۳)

(محمد رضایی‌یار)

-۴۷

انسان باید میان امیال و غرایز خود تعادل برقرار کند تا طغیان یک یا چند میل و غریزه، عرصه را بر گرایش‌های انسان به خیر و نیکی تنگ ننماید. تمایلات مادی در انسان شبیه به جریان آب در طبیعت است که اگر کنترل نشود و به صورت سیل و سیلاب جاری شود، تخریب و ویرانی به بار می‌آورد. به طور مثال، یکی از قوای وجودی ما قوه غضب است. اگر کسی از همین قوه سوءاستفاده کند، به حقوق مردم تجاوز می‌نماید و به ظلم و ستم می‌پردازد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

(ویدیه لاغزی)

-۴۳

بکوشیم که رزق و روزی حلال به خانه بیاوریم و از همه اموری که سبب ناپاک شدن روزی ما می‌شود، مانند تولید کالا با کیفیت پایین و فربکاری در معامله خودداری کنیم تا هم آثار مثبت روزی حلال را در زندگی خود و تربیت فرزندان مشاهده کنیم و هم به اقتصاد کشور کمک نماییم.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۲۰)

(محمد رضایی‌یار)

-۵۲

پیامبر (ص) می‌فرماید: «تَمَّلْ شَمَا (امامان) مثل ستارگان آسمان است که چون ستاره‌ای غایب شود، ستاره‌ای دیگر طلوع می‌کند تا روز قیامت». داشت حضرت علی (ع) متصل به داشت پیامبر بود و داشت پیامبر نیز از وحی الهی سرچشمه می‌گرفت. پیامبر اکرم (ص) در همین باره فرمود: «أَنَّ مَدِينَةَ الْعِلْمِ وَ عَلَيَّ بَاهِهَا...». (دین و زندگی یازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

(محمد رضایی‌یار)

-۵۳

غیبت حضرت مهدی (عج) آنقدر ادامه می‌باید که نه تنها مسلمانان، بلکه جامعه انسانی شایستگی درک ظهور و پیره‌مندی کامل از وجود اخرين حجت الهی را پیدا کند. عبارت شریفه «يَعْبُرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ؛ أَنْ هَا خُودَ وَضْعَ خُودَ رَأَ تَعْبِيرَ دَهْنَدْ»، علت غیبت را تصمیم جمعی خود مردم جامعه معرفی می‌کند.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۱۰، صفحه ۱۱۶)

(مرتضی محسنی‌کبیر)

-۵۴

امام علی (ع) پس از بیان اوضاع و احوال پس از خود و آگاه کردن مردم و هشدار به آن‌ها فرمود: «در آن شرایط، در صورتی می‌توانید راه رستگاری را تشخیص دهید که ابتدا پشت‌کنندگان به صراط مستقیم را شناسایی کنید...». آن‌گاه امیر المؤمنان، راحل نهایی را بیان می‌کند و می‌فرماید: «پس همه این‌ها را از اهانت طلب کنید. آنان اند که نظر دادن و حکم کردن‌شان نشان دهنده داشت آن‌هاست...». (دین و زندگی یازدهم، درس ۱۰، صفحه ۱۱۵)

(مرتضی محسنی‌کبیر)

-۵۵

باید به گونه‌ای زندگی کنیم که سبب بدینی دیگران نسبت به شیعیان نشویم و بدانیم که شیعه بودن تنها به اسم نیست؛ بلکه اسم باید با عمل همراه باشد تا پیرو حقیقی پدید آید. امام صادق (ع) خطاب به شیعیان فرمودند: «مایه زینت و زیبایی ما باشید. نه مایه زشتی و عیب» و امام هادی (ع) از طریق وكلا با شیعیان ارتباط داشتند؛ ولی در دوره غیبت صغیر ارتباط امام زمان (عج) با مردم از طریق نایابان خاص بوده است.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

(واعده‌کاغذی)

-۴۸

خداآوند می‌فرماید: «بگو ای بندگان من که زیاده به خود ستم روا داشته‌اید، از رحمت الهی نالبیم نباشید. خداوند همه گناهان را می‌بخشد چرا که او آمرزنده مهربان است.»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۱۰۲)

(محمد رضایی‌یار)

-۴۹

وقتی تازه‌مسلمانان شنیدند که پیامبر (ص) دو عمل نوشیدن شراب و انجام قمار را که در میان اعراب جاهلی رونق داشت، حرام کرده، نزد پیامبر (ص) آمدند و در این‌باره از او سؤال کردند. خداوند نیز این‌ایه را نازل کرد: ««يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَ الْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ». دقت شود که رونق داشتن و رایج بودن و فرآگیری یک گناه، دلیل نمی‌شود که اسلام در برابر آن کوتاه بیاید و آن را گناه محسوب نکند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۱۵)

(مرتضی محسنی‌کبیر)

-۵۰

منظور از انقلاب علیه خود، یعنی قیام نفس لومه (خود عالی) علیه نفس امارة (خود دانی)، توبه در لغت به معنای بازگشت است و در مورد بندگان، به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران الهی است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

دین و زندگی (۲)

(واعده‌کاغذی)

-۵۱

موضوع فراهم شدن شرایط مناسب برای جاعلان حدیث نتیجه ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) است و موضوع نقل داستان‌های خرافی درباره پیامبران از مباحث تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث می‌باشد.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۹، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

(محمد رضایی‌یقه)

-۶۰-

روزی حضرت علی (ع) خبردار شد فرماندارش در بصره در یک مهمانی شرکت کرد است که فقیران حضور نداشتند و غذاهای رنگارنگ چیده بودند. نامه‌ای تند به او نوشته و به کار وی اعتراض کرد و شیوه صحیح زندگی حاکم را توضیح داد. به او نوشت: «... من که امام شما هستم، از این جهان به دو جامه کهنه، بسته کرده و از خوارکی‌ها به دو قرص نان بدانید که شما نمی‌توانید این گونه زندگی کنید؛ لیکن مرا در پارسایی و تلاش و پاکدامنی و درستکاری یاری نمائید.»

(دین و زندگی یازدهم، درس ۸، صفحه ۹۸)

(ویدیو کاغذی)

-۵۶-

موضوع باقی ماندن تفکر اسلام راستین در عین سست کردن بنای حاکمان از نتایج انتخاب شیوه‌های درست مبارزه امامان (ع) است و موضوع یکسان تلقی کردن عملکرد حاکمان در غصب خلافت از موارد عدم تأیید حاکمان است که هر دو قسمت مربوط به مجاهده در راستای ولایت ظاهری امامان می‌باشد.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۶)

(سید احسان هندی)

-۵۷-

درست است که حاکمان بنی‌امیه و بنی‌عباس، ظالمانه و غاصبانه حکومت را به دست گرفته بودند و عاملان اصلی به شهادت رساندن امامان بودند، اما بیشتر مردم تسلیم این حاکمان شده بودند و با آن‌ها مبارزه نمی‌کردند و وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را انجام نمی‌دادند. اگر مردم آن دوره با این حاکمان ظالم، مبارزه می‌کردند، خلافت در اختیار امامان قرار می‌گرفت و آن بزرگواران، بیش از پیش مردم را به سوی توحید و عدل فرا می‌خوانند و جامعه بشری در مسیر صحیح کمال بیش می‌رفت.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

(مرتضی محسنی‌کبیر)

-۵۸-

با توجه به آیه مذکور، مهم‌ترین خطروی که پس از رحلت رسول خدا (ص) مسلمانان را تهدید می‌کرد، به عقب بازگشتن (جاھلیت) است: «نقیبتم علی اعقابکم». (دین و زندگی یازدهم، درس ۹، صفحه ۱۵)

(مرتضی محسنی‌کبیر)

-۵۹-

امام علی (ع) آینده سریچی از دستورات امام و اختلاف و تفرقه میان مسلمانان را که موجب سوار شدن بنی‌امیه بر تخت سلطنت بوده، می‌دید و آنان را از چنین روزی بیم می‌داد:

«به خدا سوگند، بنی‌امیه چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهند که حرامی باقی نماند جز آن که حلال شمارند...» و بنی‌عباس با نام اهل بیت قدرت را از بنی‌امیه گرفته بودند و به حکومت رسیدند.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۹، صفحه ۱۰۶)

(علی شکوهی)

-۶۱-

ترجمه جمله: «اگر کمتر حرف می‌زدی و بیشتر گوش می‌دادی، از این که دوستانت واقع‌چه احساسی نسبت به عقاید و اعمال داشتند آگاهی بیشتری پیدا می‌کردی.»

نکته مهم درسی

بعد از "If" از گذشته ساده فعل استفاده شده، پس با شرطی نوع دوم سر و کار داریم. در شرطی نوع دوم، به "would" و فعل اصلی نیاز داریم.

(گرامر)

(پیاره مؤمنی)

-۶۲-

ترجمه جمله: «اگر می‌خواهید به یک (سفر) رانندگی اینم بروید، باید موتور را بادقت چک کنید و هر قسمتی را که فرسوده یا آسیب دیده است، نو کنید.»

۱) بازخلق کردن ۲) نو کردن

۳) بازتولید کردن ۴) بازگویی کردن

(واژگان)

(شهاب اثاری)

-۶۳-

ترجمه جمله: «در بیشتر مدت، بریتانیا نقشی مهم در سازماندهی منابع جهانی قدرت، حتی در خاورمیانه، ایفا می‌کرد.»

۱) قدرت ۲) تذکر، یادآور

۳) سفر ۴) ساختمان

(واژگان)

بازهای آموزشی

غافل

(خناکی‌سالار)

-۷۰

ترجمه جمله: «عبارت "On the other hand" (از سوی دیگر) که زیر آن خط کشیده شده به معنای "In contrast" (در مقابل) است.»

(درک مطلب)

(بوار مؤمن)

-۶۴

ترجمه جمله: «ما، منظورم ریچل و من است، زوج واقعاً خوشبختی هستیم؛ اگرچه در مسائلی مانند سیاست و دین دیدگاه‌هایی مخالف داریم.»

(۲) عملی

(۱) مخالف، متصاد

(۴) ذیل، پیرو

(۳) غیرمحتمل

زبان انگلیسی ۲

(محمد ریمین نصرآبادی)

-۷۱

ترجمه جمله: «برخلاف اپیدمی‌های زمان گذشته، آن بیماری‌ای نیست که توسط باکتری‌ها یا ویروس‌ها انتقال یابد.»

(۲) برخلاف

(۱) دوستداشتی

(۴) مانند

(۳) علاقه

(بوار مؤمن)

-۶۵

ترجمه جمله: «من شروع کردم به تجربه کردن تضعیف آهسته سلامت عمومی، ام چرا که تأثیرگذاری داروها به تدریج کاهش یافت.»

(۲) با موفقیت

(۱) به تدریج

(۴) به صورت مضر

(۳) به حالت معمول

(کلوزتست)

(محمد ریمین نصرآبادی)

-۷۲

ترجمه جمله: «... و فضای زندگی یا کاری نامساعد...»

(۲) احساسی

(۱) مؤثر

(۴) نامساعد

(۳) تغیری

(خناکی‌سالار)

-۶۶

ترجمه جمله: «طبق گفته پژوهشگران، کسی که یک چشم‌انداز منفی نسبت به زندگی دارد ممکن است هنوز ناراحت باشد حتی اگر چیزهایی خوب برایش اتفاق بیفتد.»

(درک مطلب)

(کلوزتست)

(محمد ریمین نصرآبادی)

-۷۳

ترجمه جمله: «تغییرات آب و هوا، سروصدا، آبودگی هوا، ازدحام جمعیت و فضای زندگی یا کاری نامساعد می‌تواند همه دارای تأثیر بر سطح استرس باشند.»

(۲) وضعیت

(۱) تأثیر

(۴) فراوانی، (میزان) تکرار

(۳) اعتیاد

(خناکی‌سالار)

-۶۷

ترجمه جمله: «طبق متن، افراد شاد به احتمال کمتر کدامیک از موارد زیر را انجام می‌دهند؟»

(درک مطلب)

(کلوزتست)

(محمد ریمین نصرآبادی)

-۷۴

ترجمه جمله: «تغییر ارزش‌ها، ساختار خانواده، سبک زندگی و ماهیت کار دلیل دیگری برای استرس برای دنیای مدرن ما می‌باشد.»

نکته مهم درسی

در این جمله عبارت اسم مصدر "Changing the values, family structure, lifestyle and nature of work" فاعل جمله می‌باشد.

(کلوزتست)

(خناکی‌سالار)

-۶۸

ترجمه جمله: «چرا نویسنده به یک مدیر شرکت موفق (بند دوم) اشاره می‌کند؟»

«تا نشان دهد که موفقیت در کار لزوماً شما را شاد نمی‌کند»

(درک مطلب)

(خناکی‌سالار)

-۶۹

ترجمه جمله: «کدامیک از موارد زیر به بهترین شکل کارکرد جمله آخر متن را که زیر آن خط کشیده شده است، توصیف می‌کند؟»

«آن کل متن را خلاصه می‌کند.»

(درک مطلب)

(امیرحسین مراد)

-۷۹

ترجمه جمله: «کلمه "crisis" (بحران) که زیر آن خطکشیده شده به معنای یک موقعیت جدی است.»

(درک مطلب)

(محمد رفیعی نصرآبادی)

-۷۵

ترجمه جمله: «استرس خیلی زیاد می‌تواند به طور واضح بیماری جسمی و روحی ایجاد کند، اما مهم است که به خاطر داشته باشیم که برای داشتن حال خوب همه ما نیاز به مقدار معینی استرس داریم.»

۱) علاوه بر، علاوه بر این

۲) اما

۳) با این حال، اگرچه

(امیرحسین مراد)

-۸۰

ترجمه جمله: «کدام جمله به بهترین شکل ایده اصلی این متن را توصیف می‌کند؟»
«قوانين جدید تغذیه تصویب شد تا با چاقی مفرط کودکی مقابله شود.»

(درک مطلب)

جمله ۱) However . جمله ۱)

جمله ۲) however ; جمله ۲)

(کلوزتسست)

به نقطه‌گذاری however دقیق کنید.

(امیرحسین مراد)

-۷۶

ترجمه جمله: «طبق متن، تقریباً چند کودک هر روز در مدرسه ناهار می‌خورد؟»
«۲۶ میلیون نفر»

(درک مطلب)

(امیرحسین مراد)

-۷۷

ترجمه جمله: «متن مشکل چاقی مفرط کودکان را توصیف می‌کند. قانون‌گذاران چگونه برای حل این مشکل تلاش می‌کنند؟»

«آن‌ها برای محدود کردن غذاهای ناسالم در مدارس قانون‌هایی را تصویب می‌کنند.»

(درک مطلب)

(امیرحسین مراد)

-۷۸

ترجمه جمله: «پس از خواندن متن، شما درباره قوانین جدید تغذیه چه نتیجه‌ای را می‌توانید بگیرید؟»
«قوانين جدید به کاهش تعداد کودکان دارای اضافه وزن کمک خواهد کرد.»

(درک مطلب)

(موسسه عقeni)

-۸۶

برای محاسبه مجموع جملات پنجم و ششم دنباله، با داشتن رابطه S_n کافی است مجموع ۶ جمله اول را منهای مجموع ۴ جمله اول کنیم.

$$\begin{aligned} & (a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6) - (a_1 + a_2 + a_3 + a_4) \\ &= a_5 + a_6 \Rightarrow S_6 - S_4 = a_5 + a_6 \\ & \Rightarrow a_5 + a_6 = (5 \times 6^2 - 3 \times 6) - (5 \times 4^2 - 3 \times 4) = 94 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(امیر زرآندوز)

-۸۷

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d), a_{10} = 43 \\ S_9 &= 207 \Rightarrow 207 = \frac{9}{2}(2a_1 + (9-1)d) \\ &\Rightarrow 414 = 18a_1 + 72d \xrightarrow{+18} 23 = a_1 + 4d \\ &- \begin{cases} a_1 + 4d = 23 \\ a_1 + 9d = 43 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a_1 - 4d = -23 \\ a_1 + 9d = 43 \end{cases} \Rightarrow 5d = 20 \Rightarrow d = 4 \\ a_1 + 4d &= 23 \Rightarrow a_1 + 4 \times 4 = 23 \Rightarrow a_1 + 16 = 23 \Rightarrow a_1 = 7 \\ \Rightarrow a_7 &= a_1 + 2d = 7 + 8 = 15 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(محمد بهیرابی)

-۸۸

$$100 \text{ mg} \xrightarrow{t=1} 50 \text{ mg} \xrightarrow{t=2} 25 \text{ mg} \xrightarrow{t=3} 12.5 \text{ mg} \xrightarrow{t=4} 6.25 \text{ mg}$$

بنابراین پس از ۴ ساعت میزان ماده مؤثر دارو در خون کمتر از ۷ میلی‌گرم می‌شود.

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای خیرفطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

(محمد رضا سبودی)

-۸۹

اگر a, b, c سه جمله متولی یک دنباله هندسی باشد، آنگاه شرط برقرار است، پس داریم:

$$b^2 = ac$$

$$a - 1, b, -c \Rightarrow (b)^2 = -c(a - 1) \Rightarrow b^2 = -ca + c$$

$$\Rightarrow -ca = c \Rightarrow a = -1$$

$$a_1 = -1, r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{-1}{-1} = 1 \quad : \text{جملات دنباله}$$

$$a_n = a_1 r^{n-1} \Rightarrow a_n = -1 \times (-\frac{1}{2})^n$$

$$= -1 \times (-\frac{1}{2})^{12} = \frac{1}{128} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرفلزی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۶)

(محمد بهیرابی)

-۸۱

$$2y = 4x - 6 \Rightarrow y = 2x - 3$$

شیب خط همان اختلاف مشترک جملات دنباله است. بنابراین: $d = 2$
در این مسئله برای به دست آوردن جمله سوم کافی است در معادله خط

$$x = 3 \Rightarrow y = 2 \times 3 - 3 = 3 \Rightarrow a_3 = 3 \quad \text{قرار دهیم: } x = 3$$

$$\Rightarrow d + a_2 = 2 + 3 = 5$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(امیر زرآندوز)

-۸۲

با توجه به نمودار داریم:

$$\begin{cases} a_7 = 3 \Rightarrow a_1 + 6d = 3 \\ a_4 = 9 \Rightarrow a_1 + 3d = 9 \end{cases} \Rightarrow 2d = 6 \Rightarrow d = 3$$

$$\Rightarrow a_8 = a_4 + d = 9 + 3 = 12$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(رهیم مشتاق نظم)

-۸۳

$$d = \frac{b-a}{n+1} \Rightarrow d = \frac{1396-1300}{5+1} = \frac{96}{6} = 16$$

بنابراین اعداد برابرند با: ۱۳۰۰, ۱۳۱۶, ۱۳۳۲, ۱۳۴۸, ۱۳۶۴, ۱۳۸۰, ۱۳۹۶

از بین ۵ عدد مذکور عدد بزرگ‌تر برابر است با: ۱۳۸۰.

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(کورش داوری)

-۸۴

z وسطه حسابی بین ۱۳ و ۵ است، بنابراین:

$$2z = 5 + 13 \Rightarrow z = \frac{18}{2} = 9$$

$$d = 9 - 5 = 4$$

$$\Rightarrow y = 5 - 4 = 1$$

$$\Rightarrow x = 1 - 4 = -3 \Rightarrow \frac{2xy}{z} = \frac{2 \times (-3) \times (1)}{9} = -\frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(محمد رضا سبودی)

-۸۵

$$a_{n+1} = a_n + 1 \Rightarrow \underbrace{a_{n+1} - a_n}_d = 1$$

$$\Rightarrow d = 1, a_1 = -1, n = 10$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{10} = \frac{10}{2}(2 \times (-1) + (10-1) \times (1))$$

$$\Rightarrow S_{10} = 5 \times (-2 + 9) = 5 \times 7 = 35$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فلزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(کتاب آبی)

-۹۵

اگر فرض کنیم وی در هفته n ام به دستمزد ۲۰۰۰ واحد خواهد رسید:

$$a_1 = ۲۰$$

$$d = ۲$$

$$a_n = ۲۰۰۰$$

$$\Rightarrow a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow ۲۰۰۰ = ۲۰ + (n-1)2$$

$$\Rightarrow ۲۰۰۰ = ۲۰ + ۲n - ۲ \Rightarrow ۲n = ۲۰۰۰ - ۲۰ + ۲$$

$$\Rightarrow ۲n = ۱۹۸۰ \Rightarrow n = \frac{۱۹۸۰}{2} = ۹۹$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(کتاب آبی)

-۹۶

$$d = \frac{a_m - a_n}{m-n} \Rightarrow d = \frac{۸۲ - ۴۶}{۱۳ - ۷} \Rightarrow d = \frac{۳۶}{6} = 6$$

$$a_7 = ۴۶ \Rightarrow a_1 + 6d = ۴۶ \Rightarrow a_1 + 6 \times 6 = ۴۶$$

$$\Rightarrow a_1 = ۴۶ - ۳۶ = ۱۰$$

$$a_{19} = a_1 + 18d = 10 + 18 \times 6 = 118$$

$$S_{19} = \frac{n}{2}(a_1 + a_{19}) \Rightarrow S_{19} = \frac{19}{2}(10 + 118)$$

$$\Rightarrow S_{19} = \frac{19}{2} \times 128 = 19 \times 64 \Rightarrow S_{19} = ۱۲۱۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(کتاب آبی)

-۹۷

$$-\frac{3}{2}, -1, -\frac{1}{2}, \dots \Rightarrow a_1 = -\frac{3}{2}, d = -1 - (-\frac{3}{2}) = -1 + \frac{3}{2} = \frac{1}{2}$$

$$S_n = \frac{n[2a_1 + (n-1)d]}{2} = \frac{n\left[2(-\frac{3}{2}) + (n-1)(\frac{1}{2})\right]}{2}$$

$$= \frac{n(-\frac{3}{2} + \frac{n-1}{2})}{2} = \frac{n(-\frac{6}{2} + \frac{n-1}{2})}{2} = \frac{n(n-7)}{4}$$

$$\xrightarrow{S_n=15} \frac{n(n-7)}{4} = 15$$

$$\Rightarrow n^2 - 7n - 60 = 0 \Rightarrow (n-12)(n+5) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 12 \\ n = -5 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(همیرضا سبوری)

روش اول: رابطه بازگشتی داده شده، نمایش یک دنباله هندسی است که نسبت مشترک آن برابر است با:

$$a_n = -2a_{n-1} \Rightarrow \frac{a_n}{a_{n-1}} = -2 \Rightarrow r = -2 \quad \text{روش اول:}$$

$$a_n = a_1 r^{n-1} \Rightarrow a_7 = a_1 (-2)^6$$

$$\Rightarrow -8 = a_1 \times 4 \Rightarrow a_1 = \frac{-8}{4} = -2$$

روش دوم:

$$a_n = -2a_{n-1} \Rightarrow \begin{cases} n=3 \Rightarrow a_7 = -2a_7 \Rightarrow -8 = -2a_7 \Rightarrow a_7 = 4 \\ n=2 \Rightarrow a_7 = -2a_1 \Rightarrow 4 = -2a_1 \Rightarrow a_1 = -2 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(کتاب آبی)

-۹۱

ابتدا جمله اول و اختلاف مشترک دنباله را مشخص می‌کنیم:

$$2, 7, 12, \dots \Rightarrow a_1 = 2, d = 7 - 2 = 5$$

$$\Rightarrow a_n = 2 + 5(n-1) = 5n - 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(کتاب آبی)

-۹۲

$$a_8 = a_1 + 4d$$

$$a'_8 = a_1 + 4(d+2) = \underbrace{a_1 + 4d}_{a_8} + 4 = a_8 + 4$$

بنابراین به جمله پنجم ۸ واحد اضافه می‌شود.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(کتاب آبی)

-۹۳

دنباله داده شده یک دنباله حسابی است، جمله عمومی آن را می‌باشیم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d = 2 + (n-1)2 = 2 + 2n - 2 = 2n$$

$$\Rightarrow a_n = 2n \Rightarrow a_{n-1} = 2(n-1) = 2n - 2$$

$$\Rightarrow a_n + a_{n-1} = 2n + 2n - 2 = 4n - 2$$

دقت کنید که پس از به دست آوردن a_n اگر به جای n ، $n-1$ قرار دهیم a_{n-1} به دست می‌آید.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

(کتاب آبی)

-۹۴

$$a_4 + a_8 = 4 \Rightarrow (a_1 + 3d) + (a_1 + 7d) = 4$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 10d = 4$$

$$\Rightarrow 2(a_1 + 5d) = 4 \Rightarrow a_1 + 5d = 2 \Rightarrow a_6 = 2$$

$$a_1 \times a_6 = -26 \xrightarrow{a_6 = 2} a_1 \times 2 = -26 \Rightarrow a_1 = -13$$

$$a_6 = 2 \Rightarrow a_1 + 5d = 2 \xrightarrow{a_1 = -13} -13 + 5d = 2$$

$$\Rightarrow 5d = 15 \Rightarrow d = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۷)

ریاضی و آمار (۱)

(امیر زر اندرز)

-۱۰۱

رابطه بین دو مجموعه A و B (از مجموعه A به مجموعه B) یک تابع است، هرگاه به هر عضو از مجموعه A دقیقاً یک عضو از مجموعه B نظیر شود. بنابراین گرینه «۱» تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳)

(امیر زر اندرز)

-۱۰۲

$$\sqrt{25} = 5 \Rightarrow \begin{cases} (\Delta, a-1) \in f \\ (\Delta, 7) \in f \end{cases} \Rightarrow a-1=7 \Rightarrow a=8$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳)

(محمد رضا سهروردی)

-۱۰۳

اگر نمودار را به صورت زوج‌های مرتب بنویسیم، داریم:

$$f = \{(-1, 1), (c, 2a), (c, -4), (1, 1), (a+1, 2b)\}$$

در زوج‌های مرتب، اگر مؤلفه‌های اول برابر باشند، رابطه وقتی تابع است که مؤلفه‌های دوم نیز برابر باشند.

$$\begin{array}{l} (c, 2a) \in f \\ (c, -4) \in f \end{array} \xrightarrow{\text{شرط تابع بودن}} 2a = -4 \Rightarrow a = -2$$

اگر مقدار a را در تابع قرار دهیم خواهیم داشت:

$$f = \{(-1, 1), (c, -4), (1, 1), (-1, 2b)\}$$

$$\begin{array}{l} (-1, 1) \in f \\ (-1, 2b) \in f \end{array} \xrightarrow{\text{شرط تابع بودن}} 2b = 1 \Rightarrow b = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a+b = -2 + \frac{1}{2} = -\frac{3}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳)

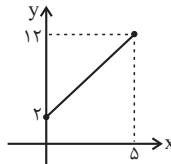
(محمد بقیری)

-۱۰۴

$$f(x) = 2x + n$$

$$f(2) = 6 \Rightarrow 6 = 4 + n \Rightarrow n = 2$$

با توجه به دامنه، نمودار تابع را رسم می‌کنیم و برد را به دست می‌آوریم:

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۷)

(اسماعیل زارع)

-۱۰۵

$$\begin{aligned} f(1-\sqrt{3}) &= \sqrt{-(1-\sqrt{3})^2 + 2(1-\sqrt{3}) + 6} \\ &= \sqrt{-(1+3-2\sqrt{3})+2-2\sqrt{3}+6} \\ &= \sqrt{-(4-2\sqrt{3})+8-2\sqrt{3}} = \sqrt{-4+2\sqrt{3}+8-2\sqrt{3}} \\ &= \sqrt{4} = 2 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۰)

(کتاب آبی)

-۹۸

$$S_7 = 182 \Rightarrow \frac{7}{2}[2a_1 + 6d] = 182 \Rightarrow \frac{7}{2} \times 2(a_1 + 3d) = 182$$

$$\Rightarrow a_1 + 3d = \frac{182}{7} = 26 \quad (\text{I})$$

$$a_8 = 54 \Rightarrow a_1 + 7d = 54 \quad (\text{II})$$

$$\xrightarrow{(\text{II}), (\text{I})} \begin{cases} a_1 + 3d = 26 \\ a_1 + 7d = 54 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a_1 - 4d = -26 \\ a_1 + 7d = 54 \end{cases}$$

$$4d = 28 \Rightarrow d = \frac{28}{4} = 7$$

حال $d = 7$ را در یکی از معادلات بالا جای‌گذاری می‌کنیم.

$$a_1 + 7 \times 7 = 54 \Rightarrow a_1 = 54 - 49 = 5 \Rightarrow a_1 = 5$$

(ریاضی و آمار (۱۳)، الگوهای فقط، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(کتاب آبی)

-۹۹

ابتدا نسبت مشترک دنباله را به دست می‌آوریم:

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{-\frac{1}{5}}{-\frac{1}{3}} = \frac{1}{3}$$

جملات بعدی دنباله هندسی را تشکیل می‌دهیم:

$$a_3 = r a_2 = -\frac{1}{3} \times \left(-\frac{1}{5}\right) = \frac{1}{15}$$

$$a_4 = r a_3 = -\frac{1}{3} \times \frac{1}{15} = -\frac{1}{45}$$

$$a_5 = r a_4 = -\frac{1}{3} \times \left(-\frac{1}{45}\right) = \frac{1}{135}$$

(ریاضی و آمار (۱۳)، الگوهای غیر فقط، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۸)

(کتاب آبی)

-۱۰۰

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{a_3}{a_2} = \frac{a_4}{a_3} = \frac{a_5}{a_4}$$

در دنباله هندسی داریم:

$$a_2 = r a_1, \quad a_3 = r a_2 = r^2 a_1$$

$$a_4 = r a_3 = r^3 a_1, \quad a_5 = r a_4 = r^4 a_1$$

$$\frac{a_5 = \frac{5}{12}}{a_1 = \frac{5}{12}} \rightarrow \frac{5}{3} = r^4 \frac{5}{12} \Rightarrow r^4 = 4 \Rightarrow r^2 = 2$$

$$a_2 = r^2 a_1 = 2 \times \frac{5}{12} = \frac{5}{6}$$

(ریاضی و آمار (۱۳)، الگوهای غیر فقط، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۸)

(همیدر، رضا سهروردی)

-۱۱۰

مختصات رأس سهمی را بدست می‌آوریم:

$$y = -kx^2 - 4kx + 2k - 1$$

$$\begin{array}{l} \text{مقایسه با فرم استاندارد} \\ y = ax^2 + bx + c \end{array} \rightarrow \begin{cases} a = -k \\ b = -4k \\ c = 2k - 1 \end{cases}$$

$$x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-(4k)}{2(-k)} = \frac{4k}{2k} = -2 \Rightarrow x_s = -2$$

$$y_s = -k(-2)^2 - 4k(-2) + 2k - 1 = -4k + 8k + 2k - 1 = 6k - 1$$

چون رأس سهمی روی نیمساز ناحیه اول و سوم قرار دارد در این حالت طول و عرض رأس برابرند، یعنی $x_s = y_s$ می‌باشد، پس داریم:

$$y_s = x_s \Rightarrow 6k - 1 = -2 \Rightarrow 6k = -1 \Rightarrow k = -\frac{1}{6}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۶)

ریاضی و آمار (۲)

(امیر زراندوز)

-۱۱۱

تابع ثابت است، پس به ازای هر مقدار x مقدار تابع ثابت است. چون $f(x) = -5$ پس:

$$A = (-5) + (-5) - (-5) \times (-5) = -10 - 25 = -35$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

(همیدر، رضا سهروردی)

-۱۱۲

ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ بوده که در آن مقدار x و y همواره با یکدیگر برابرند، یعنی:

$$(2a, -4) \in f \Rightarrow 2a = -4 \Rightarrow a = -2$$

$$(1, a + 2b) \in f \Rightarrow a + 2b = 1 \xrightarrow{a = -2} -2 + 2b = 1$$

$$\Rightarrow 2b = 3 \Rightarrow b = \frac{3}{2}$$

$$b - a = \frac{3}{2} - (-2) = \frac{3}{2} + 2 = \frac{7}{2} = 3.5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

(همیدر، رضا سهروردی)

-۱۱۳

$$\left\{ \begin{array}{l} -1 \leq \frac{2}{3} \leq 1 \quad \text{ضابطه وسط} \\ \Rightarrow f\left(\frac{2}{3}\right) = 0. \\ -2 < -1 \quad \text{ضابطه بالا} \\ \Rightarrow f(-2) = \sqrt{1 - (-2)^3} = \sqrt{1 + 8} = \sqrt{9} = 3 \\ \sqrt{2} > 1 \quad \text{ضابطه پایین} \\ \Rightarrow f(\sqrt{2}) = \sqrt{1 - (\sqrt{2})^2} = \sqrt{1 - 2} = \sqrt{-1} = \sqrt{1} = 1 \\ \frac{3}{2} > 1 \quad \text{ضابطه پایین} \\ \Rightarrow f\left(\frac{3}{2}\right) = \sqrt{1 - \left(\frac{3}{2}\right)^2} = \sqrt{1 - \frac{9}{4}} = \sqrt{-\frac{5}{4}} = \sqrt{\frac{5}{4}} = \frac{\sqrt{5}}{2} = \frac{5}{2} \end{array} \right.$$

$$A = \frac{2(0) - 3}{1 - 2\left(\frac{5}{2}\right)} = \frac{0 - 3}{1 - 5} = \frac{-3}{-4} = \frac{3}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

(همیدر، رضا سهروردی)

-۱۰۶

درآمد : $R(x) = 90x$

سود : $P(x) = R(x) - C(x) = 90x - 5000 - 40x$

$$\Rightarrow P(120) = 50 \times 120 - 5000 = 1000$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۶)

(همیدر، رضا سهروردی)

-۱۰۷

چون خط مورد نظر با نیمساز ناحیه دوم، یعنی $y = -x$ موازی است، پس

شیب دو خط مساویند، یعنی داریم:

$$y = -x \Rightarrow m = -1 \Rightarrow m' = m = -1$$

از طرفی خط از دو نقطه $(7k, -3)$ و $(1, 0)$ می‌گذرد و شیب آن -1

می‌باشد، پس داریم:

$$m' = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \Rightarrow -1 = \frac{0 - (-3)}{1 - 7k} \Rightarrow -1 + 7k = 3$$

$$\Rightarrow 7k = 4 \Rightarrow k = \frac{4}{7}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۶)

(امیر زراندوز)

-۱۰۸

کمترین مقدار همان عرض رأس سهمی است. بنابراین:

$$y = x^2 - 2x + k \Rightarrow x = \frac{+2}{2} = 1 \Rightarrow \text{رأس}$$

$$\Rightarrow y_{\text{راس}} = 1^2 - 2 \times 1 + k = k - 1$$

$$k - 1 = 3 \Rightarrow k = 4$$

$$\xrightarrow{k=4} g(x) = -x^2 - 2x + 4$$

$$x_{\text{راس}} = \frac{2}{-2} = -1$$

$$y_{\text{راس}} = -(-1)^2 - 2 \times (-1) + 4 = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۶)

(اسماعیل زارع)

-۱۰۹

$$y = -2x^2 + bx + c$$

روی تابع قرار دارد. $\circ = -2(-1)^2 + b(-1) + c$

$$\Rightarrow \circ = -2 - b + c \Rightarrow 2 = -b + c \quad (*)$$

$$x_{\text{راس}} = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 1 = \frac{-b}{2 \times (-2)} \Rightarrow 1 = \frac{b}{4} \Rightarrow b = 4$$

$$\xrightarrow{(*)} 2 = -4 + c \Rightarrow c = 2 + 4 = 6 \Rightarrow c = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۶)

(فاطمه خویمیان)

-۱۱۸

$$\begin{aligned}f &= \{(-1, 3), (-2, 5), (0, 2), (1, 4)\} \\g &= \{(-1, 2), (0, 2), (2, 4), (1, 6)\} \\gf &= \{(-1, 4), (-2, 15), (0, 6), (1, 12)\} \\g_2 &= \{(-1, 1), (0, 1), (2, 2), (1, 3)\} \\D_{(gf)} &= \{-1, -2, 0, 1\} \\D_{\left(\frac{g}{2}\right)} &= \{-1, 0, 2, 1\} \Rightarrow D_{(gf)} \cap D_{\left(\frac{g}{2}\right)} = \{-1, 0, 1\} \\gf - \frac{g}{2} &= \{(-1, 8), (0, 5), (1, 9)\}\end{aligned}$$

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷

(محمد بهیرابی)

-۱۱۹

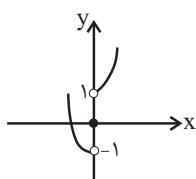
$$\begin{aligned}f_3(x) &= 2x - 1 + x + 3 = 3x + 2 \\f_4(x) &= 2(2x - 1) - (x + 3) = 3x - 5 \\ \Rightarrow f_5(x) &= \frac{3x+2}{3x-5} \Rightarrow f_5(4) = \frac{3 \times 4 + 2}{3 \times 4 - 5} = \frac{14}{7} = 2\end{aligned}$$

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷

(محمد بهیرابی)

-۱۲۰

$$\begin{aligned}g(x) = \text{sign}(x) &= \begin{cases} 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases} \\ \Rightarrow (f+g)(x) = f(x) + g(x) &= \begin{cases} x^2 + 1, & x > 0 \\ x^2, & x = 0 \\ x^2 - 1, & x < 0 \end{cases}\end{aligned}$$

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷

(امیر زر اندوز)

-۱۱۴

برد تابع f برابر $\{-3, 0, 3\}$ و برد تابع g برابر $\{-3, 0, 3\}$ می‌باشد، لذا واضح است که رابطه $R_f \subseteq R_g$ درست است. ضمناً f تابع ثابت و g تابع پلکانی است. همچنین توجه کنید که:

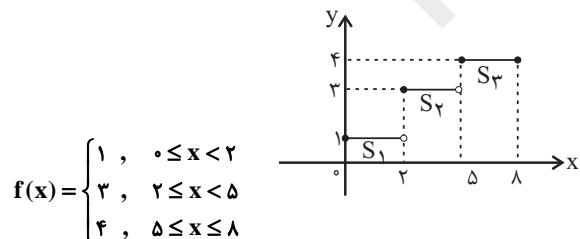
$$R_f \cap D_g = \{3\} \cap R = \{3\}$$

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷

(امیر زر اندوز)

-۱۱۵

ابتدا نمودار تابع پلکانی را رسم می‌کنیم:

با توجه به شکل ۳ مستطیل ایجاد می‌شود و خواهیم داشت:

$$S = S_1 + S_2 + S_3 = (2 \times 1) + (3 \times 3) + (3 \times 4)$$

$$= 2 + 9 + 12 = 23$$

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶

(محمد بهیرابی)

-۱۱۶

$$\begin{aligned}\text{sign}(-3/14) &= -1, \text{sign}(\sqrt{2}+1) = 1, [-0/003] = -1 \\ \xrightarrow{\sqrt{2}=1/4} [\sqrt{2}+1] &= [3 \times 1/4 + 1] \\ = [5/4] &= 5 \Rightarrow A = \frac{2 \times (-1) + 2 \times (-1)}{2 \times 5 + 1} = \frac{-4}{11}\end{aligned}$$

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶

(کورش داودی)

-۱۱۷

$$2x+1=0 \Rightarrow 2x=-1 \Rightarrow x=-\frac{1}{2}$$

تابع را دو ضابطه‌ای می‌کنیم:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{2}(2x+1)+2, & x \geq -\frac{1}{2} \\ \frac{-1}{2}(2x+1)+2, & x < -\frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow f(x) = \begin{cases} x + \frac{5}{2}, & x \geq -\frac{1}{2} \\ -x + \frac{3}{2}, & x < -\frac{1}{2} \end{cases}$$

بنابراین به ازای مقادیر کوچک‌تر از -2 ضابطه تابع $x + \frac{3}{2}$ است.

(ریاضی و آمار، ۲)، تابع، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵

-۱۲۵ (زهرابکانیان)

(الف) امروزه همراه با گوناگون شدن کالاهای تولیدی و گسترش وسائل حمل و نقل و ظهور بسیاری از تحولات دیگر، تجارت با روش‌های علمی انجام می‌گیرد.

(ب) موقعیت و امکانات طبیعی موجود یا فناوری در هر کشور سبب می‌شود که ساکنان آن کشور به تولید کالاهای خاصی بپردازند.

(ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید: کشورها از نظر در اختیار داشتن منابع طبیعی، معادن زیرزمینی و سرمایه انسانی متخصص، وضع یکسانی ندارند. بعضی از آن‌ها از زمین‌های حاصلخیز و منابع آبی کافی، برخی از منابع زیرزمینی فراوان و برخی دیگر از نیروی انسانی متخصص بهره‌مندند.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

-۱۲۶ (سارا شریفی)

تشریف گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: قیمت‌گذاری ناعادلانه قدرت‌های اقتصادی، ارزش‌های نابرابری بین محصولات کشورهای قوی و ضعیف برقرار می‌کند و در نتیجه محصولات کشاورزی، غذا و اغلب مواد خام و فاقد فناوری قوی در دنیا ارزان است. در مقابل محصولات با فناوری بالا و دانش‌بنیان، گران ارزش‌گذاری می‌شود. بنابراین تجارت جهانی منافع را افزایش می‌دهد به شرط این‌که منافع حاصل از تجارت، عادلانه تقسیم شود و از سوی برخی کشورهای قدرتمند مصادره نشود.

گزینه «۲»: یکی از شیوه‌های استعمار نوین، انتقال صنایع مونتاژ، صنایع کثیف (صناعات آلاینده) و یا تأسیس صنایع مناسب با منابع طبیعی در کشور مقصده است.

گزینه «۴»: تأکید بر استقلال اقتصادی و خودکفایی یا تولید ملی و جایگزینی واردات به معنای قطع روابط تجاری و اقتصادی با دنیا و انسزا و گوشگیری از اقتصاد بین‌الملل نیست.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۹)

-۱۲۷ (سارا شریفی)

(الف) در فضای جهانی، اقتصاد تکمحصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است. زیرا اقتصاد تکمحصولی در موضع بحرانی، امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری مقابل تکانه‌ها، مشکلات و تحريم‌ها را ندارد. کشور تکمحصول و یا فاقد زنجیره کامل خلق ارزش، همیشه در رقابت و جنگ اقتصادی محکوم به شکست است.

(ب) اگر کشوری «راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند و از وضعیت تکمحصولی فاصله بگیرد و با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجهی بیشتر داشته باشد،» به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک می‌شود.

(ج) کشور ما در گذشته به شدت به درآمدهای نفتی وابسته بود و کشوری تکمحصولی به شمار رفت. در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و بعد از جنگ تحمیلی، دولتها تلاش کردند تا منابع درآمدی کشور تا حد امکان گوناگون بشود و وابستگی به درآمدهای نفتی کاهش بیابد. هرچند هنوز هم اقتصاد ما به درآمدهای نفتی وابستگی دارد، میزان درآمد ناشی از صادرات غیرنفتی به سرعت افزایش یافته است؛ به عبارت دیگر، درآمدهای صادراتی کشور گوناگون تر شده و از وضعیت تکمحصولی فاصله گرفته است. از سوی دیگر، با تلاش فراوان در عرصه علم و فناوری و تجاری‌سازی فناوری‌های نوین و تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان، سعی شده است توان فنی کشور افزایش یابد و امکان تأمین نیازهای صنایع کشور در داخل فراهم بشود.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

اقتصاد

-۱۲۱ (منصوره هایزاده)

(الف) هر کشور و سازمانی که نیروهای متخصص و آموزش دیده بیشتری در اختیار دارد، در زمینه تجارت جهانی موفق‌تر است.

(ب) یکی از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل وضعیت اقلیمی متفاوت است. تنوع آب و هوایی و وضعیت اقلیمی متفاوت در سرزمین‌های مختلف، باعث می‌شود که هر سرزمین زمینه تولید محصولات خاصی را داشته باشد؛ برای مثال خشکبار در وضعیت آب و هوایی برخی نقاط ایران و میوه‌های استوایی در موقعیت آب و هوایی کشورهای استوایی به عمل می‌آید.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۴)

-۱۲۲ (زهرابکانیان)

(الف) درست است.

(ب) نادرست است. در گذشته تحريم‌های تجاری بیش از تحریم‌های مالی رایج بود.

(پ) درست است. تحریم تجاری (مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه) نادرست است. کشورهای زورگو با اهداف اقتصادی (کسب منافع بیشتر)، سیاسی (براندازی یا اعمال فشار) و یا حتی به عنوان ابزار مکمل جنگ نظامی از تحریم اقتصادی استفاده می‌کنند.

(ث) درست است.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۳)

-۱۲۳ (نسرين مجفری)

(الف) پیشرفت‌های علم و فناوری موجب شده است امروزه دیگر محدودیت‌های طبیعی مانع کسب مزیت اقتصادی نباشد.

(پ) اگر محصلوی با هزینه تمام شده زیاد و کیفیت کم تولید شود با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان از آن (خرید کالای ملی)، می‌تواند مزیت به دست آورد. بدینه است این حمایت‌ها باید مشروط، گام به گام و در محدوده زمانی معین باشد.

(پ) اقتصاددانان در مورد تولید محصولات راهبردی به مزیت نسبی راهبردی و منافع سیاسی و غیراقتصادی هم توجه می‌کنند.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

-۱۲۴ (منصوره هایزاده)

(الف) کالاهای خارجی در صورتی وارد کشور می‌شوند که از کالاهای مشابه داخلی ارزان‌تر و مرغوب‌تر باشند یا مشابه آن‌ها در داخل تولید نشود.

(پ) هر کشوری در پی جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی برای کشور خود است تا بدین ترتیب نه تنها پس‌اندازهای داخلی خود بلکه پس‌اندازهای کشورهای دیگر را نیز در جهت رشد و افزایش کارخانه‌ها و بخش‌های تولیدی داخل به کار گیرد.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۶)

علوم و فنون ادبی (۳)

-۱۲۸

(تسربین بعفری)

(الف) ایجاد شرکت‌های دانش بنیان، نوآوری در علم و فناوری «خلق مزیت‌های اقتصادی جدید» است که می‌تواند کشورها را از مسیر عقب‌ماندگی براند.

(ب) کشورهای موفق، پیوسته در حال انتقال از مزیت‌هایی با ارزش افزوده کمتر به مزیت‌هایی با ارزش افزوده بیشتر هستند. کشورهایی که زمانی به دلیل صنعتی بودن، پیشرفتی به شمار می‌رفتند، امروزه صنایع خود را به کشورهای دیگر منتقل می‌کنند.

(پ) هرچند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیرمزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید اشتغالی ممکن نباشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصولی غیرمزیتی و کم، از بیکاری بهتر است.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۸)

-۱۳۱ (همید مهرثی)

این بیت دارای ایهام تناسب است و نه ایهام. شیرین دو معنا دارد: ۱- مطبوع و خوشایند- ۲- معشوقه فرهاد که در این معنا با فرهاد تناسب دارد.

آرایه ایهام در سایر ایيات:

گزینه «۱»: تاب نداشت- ۱- تابش نداشت- ۲- تحمل نداشت

گزینه «۲»: تالی: ۱- تلاوت‌کننده- ۲- پیرو

گزینه «۴»: قلب: ۱- دل- ۲- تقلیب

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۱۹)

-۱۳۲ (وهدیر رضازاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صد جوی آب از دیده بستن

گزینه «۳»: اغراق در زیبایی معشوق که جهان را می‌آراد

گزینه «۴»: کوه چو پر کاه شدن

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۸۱ و ۱۹)

-۱۳۳ (همید مهرثی)

بیت «د»: استعاره: «ای شیراز» استعاره و تشخیص است.

بیت «ج»: ایهام: سنگین: ۱- محکم و با وزن زیاد- ۲- ساخته شده از سنگ
بیت «ب»: ایهام تناسب: قدر: ۱- اندازه- ۲- تقدیر، که در این معنا با قضا
تناسب دارد.

بیت «الف»: تناقض: جای مستان گوشة محراب بودن

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربع، ترکیبی)

-۱۳۴ (وهدیر رضازاده)

باز: ۱- دوواره- ۲- پرندۀ که در این معنا با بلبل و راغ تناسب دارد.

در سایر گزینه‌ها کلماتی چون (بو- تاب- پرده- روی) مستعد داشتن ایهام
تناسب هستند ولی در این ایيات، ایهام تناسب ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

-۱۳۵ (همید مهرثی)

اغراق: در شدت اشک و غم عاشق اغراق شده است / ایهام: آب: ۱- اشک- ۲- آبرو

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۸)

-۱۳۶ (همید مهرثی)

گزینه «۳»: مراعات نظیر: مهر و ماه

ایهام تناسب: مهر: ۱- محبت- ۲- خورشید که در این معنا با ماه تناسب دارد.

استعاره: ماه استعاره از معشوق است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربع، ترکیبی)

(تسربین بعفری)

(الف) ایجاد شرکت‌های دانش بنیان، نوآوری در علم و فناوری «خلق مزیت‌های اقتصادی جدید» است که می‌تواند کشورها را از مسیر عقب‌ماندگی براند.

(ب) کشورهای موفق، پیوسته در حال انتقال از مزیت‌هایی با ارزش افزوده کمتر به مزیت‌هایی با ارزش افزوده بیشتر هستند. کشورهایی که زمانی به دلیل صنعتی بودن، پیشرفتی به شمار می‌رفتند، امروزه صنایع خود را به کشورهای دیگر منتقل می‌کنند.

(پ) هرچند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیرمزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید اشتغالی ممکن نباشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصولی غیرمزیتی و کم، از بیکاری بهتر است.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۸)

-۱۲۹

(فاطمه فویمیان)

(الف) کشور ایران در تولید برنج و کشور ژاپن در تولید گندم مزیت مطلق دارند.

(ب) هرچند کشور چین در تولید هر دو کالا نسبت به ایران و ژاپن مزیت مطلق ندارد، اما در کشور خود در تولید برنج نسبت به گندم مزیت نسبی دارد. (۴۰ به ۴۰)؛ بنابراین باید در تولید برنج متمرک شود و گندم مورد نیاز خود را از ژاپن وارد کند.

(ج) با توجه به وضعیت کشور ژاپن و بدون در نظر گرفتن هزینه‌های حمل و نقل، این کشور می‌تواند گندم را در داخل تولید کند و برنج را از کشور ایران وارد کند.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

-۱۴۰

(تسربین بعفری)

(الف) کشورها در اعمال سیاست‌های تجاری خود بین کشورهای دوست و شریکان تجاري با سایر کشورها یکسان عمل نمی‌کنند؛ با برخی از کشورها، روابط تجاري و اقتصادي بيشتر از دیگران برقرار می‌کنند و با تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی یا بلوک‌های تجاری، سعی در افزایش مبادلات تجاری بین خود و اعضای آن اتحادیه و کاهش موانع تجاري دارند.

(ب) اتحادیه ملل جنوب شرق آسیا معروف به آسه‌آن با ده عضو، پس از امریکا، ژاپن و اتحادیه اروپا، چهارمین منطقه قدرتمند تجاري در جهان است. سازمان کنفرانس اسلامی با فکر گردهم آوردن دولت‌های اسلامی و ایجاد نوعی اتحاد میان کشورهای اسلامی در سال ۱۹۷۲ ميلادي تشکيل شد.

(پ) گسترش مبادلات و تعاملات جهانی در قرن گذشته، ضرورت وضع مقررات و قوانین جهانی و تأسیس سازمان‌های تنظیم کننده و ناظر بر امور اقتصادي و مالی را بیش از پیش مطرح کرد.

(ت) سازمان تجارت جهانی (WTO)، صندوق بین‌المللی بول (IMF) و بانک جهانی از مهم‌ترین سازمان‌های تأثیرگذار بر اقتصاد کشورها و اقتصاد جهانی به شمار می‌روند.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(رضا هان نثار، کهن‌شهری)

-۱۴۴

(وهدیر رفناز اراده)

-۱۳۷

بیت «ت»: ایهام: نگون باد: ۱- خمیده باد (به نشانه احترام) ۲- نابود باد

بیت «پ»: تشبیه: رخ به خورشید تشبیه شده است.

بیت «الف»: اغراق: به یک عشه ره دو صد شیطان را زدن

بیت «ث»: تلمیح: اشاره به داستان حضرت سلیمان (ع)

بیت «ب»: تضاد: بیگانه - آشنا

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۹ و ۹۰)

(همید مرثی)

-۱۴۵

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

-۱۳۸

(علیرضا بعفری)

الف) کنار مانند دجله شد (پ) سایه خورشید (ب) تیر و مشتری در معنای دو سیارة منظومة شمسی (که ابته مد نظر نیستند) با هم ایهام تناسب می‌سازند. (ث) خار و گل: لفها، این و آن: نشرها (ث) روشن و خاموش

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۹ و ۹۰)

(علیرضا بعفری)

-۱۴۶

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

-۱۳۹

(همید مرثی)

راه ایهام دارد: ۱- طریق، مسیر و جاده ۲- نفمه و آهنگ عاشق ایهام دارد: ۱- عاشقان ۲- از مقاماتی موسیقی

(علوم و فنون ادبی (۳)، برع معنوی، صفحه‌های ۸۸ و ۹۰)

قلب در مصرع اول در معنای مرکز سپاه و در مصرع دوم در معنای دل به کار رفته است.

آرایه تکرار در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تن / جان

گزینه «۲»: هزار

گزینه «۴»: یار

تکرار: صرف تکرار حروف اضافه آرایه تکرار را پدید نمی‌آورد، بلکه تکرار کلمه بایستی بر موسیقی لفظی شعر بیفزاید.

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(اعظم نوری نیما)

-۱۴۷

-۱۴۰

این که مرحمت معشوق، مردگان را زنده می‌کند اغراق دارد.

(علیرضا بعفری)

در این عبارت، میان واژه‌های «نیاید» و «تنشیند» سجع وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برع معنوی، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۹)

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

(همید مرثی)

-۱۴۸

-۱۴۱

تشریح سایر گزینه‌ها:

سجع: بی کینه - سینه

گزینه «۱»: مآخذ (جمع مأخذ)

واچ آرایی در صامت «د»، «ر» و مصوت کوتاه «ـ»

گزینه «۲»: میوی بـ

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۹۹، ۹۸ و ۱۰۵)

گزینه «۳»: روحل امین، بُسني

(همید مرثی)

-۱۴۹

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۹)

شده - افتاده: سجع مطرف / بردی - کردی: سجع متوازی / علتی - زلتی:

(رسین حق پرست)

سجع متوازی / گردانیدن - بردن: سجع مطرف

خط عروضی بیت صورت سؤال مطابق گزینه «۴» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۱۰۵)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۹)

(علیرضا بعفری)

-۱۵۰

-۱۴۲

سجع در این گزینه از نوع مطرف است و در سایر گزینه‌ها از نوع متوازی.

(رسین حق پرست)

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه‌های ۱۰۵)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۹)

-۱۴۳

د	را	مد	دو	حت	زا	جه	رن	گیز	خ	دا	موز
U	U	-	U	-	-	-	-	-	-	-	U

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۹)

(رضا یان نثار کوئنه شوری)

-۱۵۶

تقطیع بیت گزینه «۲» به شرح زیر است:

ن	م	خُد	من	ن	م	دُش	بَر	جَ	عَ	ای
ن	م	دُش	مَز	نَ	کَ	چَن	لَه	گِ	بِ	خِ
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۷۹)

(همیر مهرثی)

-۱۵۷

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سینه افکار» اضافه استعاری و تشخیص است.

گزینه «۲»: «دود» استعاره از آه است.

گزینه «۴»: «زاغ» استعاره از موي سیاه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۵)

(اعظم نوری نیما)

-۱۵۸

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: سراب، تشنجه‌چشمان را در کمند می‌آورد.

گزینه «۳»: دل آزده نشدن سنج از جواب / عاجز نبودن کوه در رد جواب

گزینه «۴»: بی قراری کردن عشق / اضطراب داشتن پرتو خوشید

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۶)

(علیرضا هعفری)

-۱۵۹

گرد» استعاره از کدورت و تاریکی است.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نرگس خجالت کشد یا سنبلا عاشق شود: تشخیص / بادام استعاره از چشم

گزینه «۲»: خطاب قرار دادن نسیم سحر: تشخیص / مه استعاره از معشوق

گزینه «۳»: چشم مست خونریز: تشخیص / لعل استعاره از لب

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

(همیر مهرثی)

-۱۶۰

استعاره: «الله نعمان» در مصراع دوم استعاره از تازه‌رو (چهره و صورت) است / تشبیه: تازه‌رویم مثل الله نعمان بود - الله نعمان من مثل کاه پوییده شد.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استعاره: خطاب قرار دادن دل، استعاره و تشخیص است / تشبیه ندارد.

گزینه «۲»: استعاره ندارد (مصراع اول: از روی مرحمت (با مرحمت و مهربانی با من سخن بگو). مرحمت استعاره ندارد) / تشبیه: منم فرهاد سرگردان - تویی شیرین زبان من

گزینه «۳»: سرزنش کردن قلم و ظاهر شدن راز دل آن استعاره و تشخیص است / تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۲)

-۱۵۱

(عارفه‌سازی طباطبایی نژاد)

ویژگی هایی چون کاربرد اسلوب معادله، تلمیح و تشبیه در سه بیت نخست مشهود است در حالی که در بیت چهارم از آرایه‌های پرکاربرد در سبک هندی استفاده نشده است.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تلمیح به داستان خضر و اسکندر و استفاده از اسلوب معادله

گزینه «۲»: تلمیح به داستان زندگی حضرت یوسف (ع)

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۴)

-۱۵۲

(اعظم نوری نیما)

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: استفاده از ردیفهای طولانی و خوش‌آهنگ (خواهی داشت)

گزینه «۳»: استفاده از واژه‌های عامیانه چون «شیشه‌بار» به معنای کسی که باز شیشه دارد و وجود آرایه اسلوب معادله در شعر

گزینه «۴»: مضمون‌سازی (سبت دادن «تراتک») به سرو به خاطر کج و راست شدن در باد)

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

-۱۵۳

(کاظم کاظمی)

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جمع بستن کلمات فارسی با «ات» (bagat)

گزینه «۳»: مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی (مختصران بی‌بسان)

گزینه «۴»: مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی (کارهای عجایب)

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۷)

-۱۵۴

(کاظم کاظمی)

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: شاعر بی حاصلی بید و بی حاصلی خود را «حصار امنیت و بهشت عافیت» دانسته است.

گزینه «۳»: شاعر با اشاره به فراوان بودن ریشه‌های نخل کهن‌سال و مقایسه افراد پیر با آن، دلبستگی پیران را به دنیا بیشتر از جوانان دانسته است.

گزینه «۴»: شاعر با اشاره به رویدن خار بر سر دیوار و مقایسه مقام‌های ظاهری افراد بی‌ارزش، منصب‌های انسان‌های فرمایه را نشانه شایستگی آن‌ها نمی‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۳)

-۱۵۵

(سرین حق‌پرست)

بیت صورت سوال و بیت گزینه «۲» هر دو بر وزن «مستفعلن مست فعلن مست فعلن مست فعلن» هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۷۹)

-۱۶۶ (نوید امسکی)
مفهوم آیه شریفه با گزینه «۳» که دلالت بر بازیچه بودن دنیا دارد، تناسب دارد.

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه ۴۲)

-۱۶۷ (سید محمدعلی مرتضوی)

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «خبر...» نادرست است، زیرا خبر، جار و مجرور «فی خُسْرٍ» است.

گزینه «۳»: «الحصْر» نادرست است، زیرا در جمله قبل از إلّا، مستثنی منه وجود دارد و اسلوب جمله از نوع استثناء است.

گزینه «۴»: «مجرد ثلاثی» نادرست است، زیرا فعل مزید است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه ۴۲)

-۱۶۸ (سید محمدعلی مرتضوی)

«کان» از افعال ناقصه است، «رجل» اسم کان و «جالساً» خبر آن است، پس جزء اجزای اصلی جمله است و نمی‌تواند حال باشد.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه ۴۳)

-۱۶۹ (نوید امسکی)

در این گزینه اسلوب حصر به کار رفته است، چرا که قبل از «إلّا» جمله منفی به کار رفته است و همچنین مستثنی منه (فاعل فعل «بدأ») ذکر نشده است، در سایر گزینه‌ها مستثنی منه موجود است و اسلوب جمله از نوع استثناء است.

(عربی (۳)، استثناء، صفحه‌های ۳۹ و ۴۱)

-۱۷۰ (سید محمدعلی مرتضوی)

در این جمله، «الْتَّلَمِيذُ» مستثنی منه و «مُحَمَّدًا» مستثنی است که مناسب نیست. دقت کنید مستثنی منه همواره باید مفهومی عامتر و بزرگتر از مستثنی داشته باشد، به عبارت دیگر، مستثنی زیرمجموعهٔ مستثنی منه باشد؛ بنابراین به جای «الْتَّلَمِيذُ: دانش آموز»، می‌توان «الْتَّلَامِيذُ: دانش آموزان» را به عنوان مستثنی منه به کار برد.

(عربی (۳)، استثناء، صفحه ۳۹)

عربی زبان قرآن (۳)

-۱۶۱ (رویشعلی ابراهیمی)
«قُعْدَ»: نشست (فعل ماضی ساده) / «قَعَ عَلَمَاءً»: با دانشمندانی / «يَتَعَلَّمُونَ»: (علم) فرامی‌گرفتند / «يَفْتَهُونَ»: دانا می‌کردند، دانش می‌آموختند / «الْجَهَالَ»: نادان‌ها

نکته مهم درسی:

وقتی در متنی «فعل ماضی + ... + فعل مضارع» داشته باشیم، فعل مضارع به صورت «ماضی استمراری» ترجمه می‌شود.

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۴۳)

-۱۶۲ (نوید امسکی)
«إِنَّ لَهُ أَخْتَأْ مَعْزَزَةً»: او خواهی گرامی دارد / «أَمْهَمَا»: مادرشان / «عَنْهَا»: نزد (پیش) خود / «أَنْ تُخَيِّرَهُمَا»: که آن‌ها (آن دو) را اختیار دهد (مخترکند)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۴۵)

-۱۶۳ (احمد رضا منصوری)
ترجمه صحیح: «اگر اخلاق پیامبر (ص) تبیین شود (روشن شود)، همه مردم اسلام می‌آورند!»
(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

-۱۶۴ (سید محمدعلی مرتضوی)
عبارت «هرکس چشمی را بر محارم خدا فرو بندد، از آتش(های) او در امان می‌ماند!» صحیح است.
تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ما باید کالاهای گوناگون را پس از این که گران می‌شوند، بخریم!» نادرست است.

گزینه «۲»: «هر مسلمانی باید میان پسرش و دخترش فرق بگذارد!» نادرست است.

گزینه «۴»: «پوست گردو برای خوردن مناسب است و فایده‌های بسیاری دارد!» نادرست است.

(عربی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

-۱۶۵ (رضی معصومی)
«يَأْمُلُ: امید دارد» با «يَيِّأْسُ: نامید می‌شود» متضاد است، همچنین «الْعَجُوزُ: پیرمرد» با «الْيَافِعُ: جوان کم سن و سال» متضاد است.

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

(بهروز یعنی)

-۱۷۶

هیتلر و نازی‌ها پس از به دست گرفتن زمام امور و لغو قرارداد ورسای، برای متاحول کردن اقتصاد آلمان و تحقق وعده‌های خویش برنامه‌های گوناگونی را اجرا کردند.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰)

(بهروز یعنی)

-۱۷۷

ژاپن در جنگ جهانی اول به اتفاق مثلث پیوست و پس از خروج از جامعه ملل به همراه آلمان و ایتالیا کشورهای محور را شکل دادند.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰)

(بهروز یعنی)

-۱۷۸

در اول سپتامبر ۱۹۳۹ م، ارتش آلمان برق آسا به لهستان یورش برد و نیمه غربی این کشور را تصرف کرد.

ایتالیا با حمله به فرانسه وارد جنگ شد.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰)

(بهروز یعنی)

-۱۷۹

بن‌بست جنگ با انگلستان در جبههٔ غرب، هیتلر را واداشت که جبههٔ دیگری در شرق بگشاید. از این رو، ارتش نازی با نادیده گرفتن پیمان عدم تجاوز به شوروی، برق آسا به خاک این کشور که تا آن زمان در جنگ بی‌طرف مانده بود، هجوم برد.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰)

(بهروز یعنی)

-۱۸۰

با ورود نیروهای متفقین به برلین و خودکشی هیتلر، ارتش شوروی بخش شرقی و نیروهای انگلیسی و آمریکایی قسمت غربی آلمان را اشغال کردند. تعدادی از فرماندهان و سران حکومت نازی نیز دستگیر و سپس در دادگاه نورنبرگ به عنوان جنایتکار جنگی محاکمه و مجازات شدند.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰)

تاریخ (۳)

-۱۷۱

(علی‌محمد کریمی)

آلمان و ژاپن که عضویت در جامعه ملل را داشتند از آن خارج شدند و باعث بی‌اعتباری بیشتر آن شدند.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۹۷)

-۱۷۲

(علی‌محمد کریمی)

برخی از کشورها مانند انگلستان، به اتکای منابع خود و ثروت مستعمراتشان، تاحدودی به بازسازی ویرانی‌های ناشی از جنگ و ایجاد رونق و رفاه اقتصادی پرداختند.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۹۸)

-۱۷۳

(علی‌محمد کریمی)

حکومت استالین با اجرای برنامه‌های مختلف اقتصادی و فرهنگی، تحول و تغییر چشمگیری در شوری ایجاد کرد. یکی از این برنامه‌ها، طرح اشتراکی کردن مزارع کشاورزی بود که با اعمال قدرت و خشونت بسیار آغاز شد.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۹۸)

-۱۷۴

(علی‌محمد کریمی)

پادشاه ایتالیا به تشویق صاحبان صنایع، زمین‌داران و نظامیان که خواستار دولتی مقدر بودند، موسولینی را به نخست وزیری منصوب کرد.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۹۹)

-۱۷۵

(علی‌محمد کریمی)

پس از پایان جنگ اول جهانی، حکومت جمهوری در آلمان شکل گرفت و بسیاری از آلمانی‌ها از این حکومت به سبب امضای پیمان تحریرآمیز ورسای و گسترش رکود و بیکاری ناخشنود بودند.

(تاریخ (۳)، پنک چهانی دو^۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰۰)

(فاطمه سقایی)

-۱۸۶

هنگام عبور از خط فرضی روزگردان از غرب به شرق باید یک روز به تقویم اضافه شود و بر عکس، هنگام عبور از شرق به غرب باید یک روز از تقویم کم شود.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۶)

(فاطمه سقایی)

-۱۸۷

در هر ساعت ۱۵ درجه از طول جغرافیایی که زمین از جلوی خورشید عبور می‌کند. اگر خورشید در یک ساعت خاص بر فراز یک نصف‌النهار قرار بگیرد و دو ساعت بعد بر فراز نصف‌النهار دیگری قرار بگیرد می‌توانیم بگوییم این دو نصف‌النهار دو ساعت اختلاف زمانی و ۳۰ درجه اختلاف طول جغرافیایی دارند.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۶)

(فاطمه سقایی)

-۱۸۸

دقیقه	درجه
۶۰	۱۵
۱۷	X

$$17 \times 15 = 255$$

$$255 \div 60 = 4 / 25^\circ$$

چون کرمانشاه در غرب تهران واقع شده و به نصف‌النهار مبدأ نزدیک‌تر است، پس طول جغرافیایی آن $4 / 25^\circ$ درجه کمتر از تهران است.

$$51 - 4 / 25^\circ = 46 / 25^\circ \simeq 47$$

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۶)

(بهروز یعنی)

-۱۸۹

سامانه موقعیت‌یابی جهانی جی‌پی‌اس (GPS) متشکل از حداقل ۲۴ ماهواره است که به طور شبانه‌روزی در یک مدار دقیق، زمین را دور می‌زنند و سیگنال‌های حاوی اطلاعات را به زمین می‌فرستند. سامانه جی‌پی‌اس که متخصصان در ایالات متحده آمریکا آن را طراحی کرده و در فضا قرار داده‌اند، ابتدا برای مقاصد نظامی تولید شد.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۷)

(بهروز یعنی)

-۱۹۰

مهم‌ترین کاربرد دستگاه‌های گیرنده جی‌پی‌اس (GPS) «تعیین موقعیت جغرافیایی و طول و عرض و ارتفاع مکان‌ها و زمان مورد نظر» است.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۷)

جغرافیا (۳)

-۱۸۱

(محمدعلی فطیبی بایگی) در سال ۱۸۸۴ میلادی در یک همایش بین‌المللی توافق شد که نصف‌النهار گرینویچ که از رصدخانه گرینویچ لندن عبور می‌کند، به عنوان مبدأ اندازه‌گیری طول جغرافیایی در نظر گرفته شود. بعدها در سال ۱۹۱۱ میلادی، کره زمین به ۲۴ منطقه زمانی یا قاج ساعتی تقسیم شد.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۳)

-۱۸۲

(محمدعلی فطیبی بایگی) با توجه به حرکت زمین «از غرب به شرق»، مناطق مختلف کره زمین واقع بر نصف‌النهارها، بی‌در پی در مقابل خورشید قرار می‌گیرند. در شکل صورت سوال، ابتدا نقطه (الف) و سپس نقطه (ب) در مقابل خورشید قرار می‌گیرد.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۳)

-۱۸۳

(آزاده میرزا) حرکت زمین از غرب به شرق است؛ پس شهرهایی که سمت شرق تهران قرار گرفته‌اند (سمنان) زودتر طلوع خورشید را مشاهده خواهند کرد و اذان در این شهرها زودتر است.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۴)

-۱۸۴

(آزاده میرزا) قاج‌هایی که در شرق نصف‌النهار مبدأ قرار گرفته‌اند از ساعت گرینویچ جلوترند. بر عکس زمان رسمی قاج‌هایی که در غرب ساعت گرینویچ قرار دارند، از ساعت گرینویچ عقب‌ترند.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

-۱۸۵

(محمدعلی فطیبی بایگی) خط فرضی روزگردان (خط بین‌المللی زمان) نصف‌النهار 180° درجه‌ای است که در امتداد نصف‌النهار مبدأ در آن سوی کره زمین قرار گرفته است. این خط در برخی نقاط انحراف پیدا کرده است تا از مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.

(بهرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرافیایی، صفحه ۷۵)

(آزاده میرزا)

-۱۹۶

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست - درست

گزینه «۲»: درست (پشتیبانی بی قید و شرط از افراد قبیله در هر شرایطی)

- درست

گزینه «۳»: نادرست - نادرست

گزینه «۴»: نادرست - نادرست

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام، هرکوتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲

(آزاده میرزا)

-۱۹۷

چهارپنجم غایم جنگی میان جنگاوران تقسیم می‌شد.

جزیه مالیات سرانه‌ای بود که به مردان بالغ کتاب که به لحاظ مالی

توانایی پرداخت آن را داشتند، تعلق می‌گرفت.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام، هرکوتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴

(آزاده میرزا)

-۱۹۸

سلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و حتی در شبے جزیره

عربستان در معرض خطر جدی قرار داد. از این رو مسلمانان بعد از فتح شام

در صدد برآمدند که مصر را نیز تسخیر کنند.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام، هرکوتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۱

(آزاده میرزا)

-۱۹۹

پس از مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان

بنی امية، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام، هرکوتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۶۳

(آزاده میرزا)

-۲۰۰

توضیح گزینه «۳» مربوط به عبیدالله مهدی است.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام، هرکوتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵

تاریخ (۱) و (۲)

-۱۹۱

داستان «هزار افسان» که داستان مشهور «هزار و یک شب» براساس آن شکل گرفته است، مربوط به دوره هخامنشیان است.

زبان ایلامی، زبان دوم نوشتاری دوران هخامنشی بود.

(تاریخ ۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۶ و ۱۳۸

-۱۹۲

(منصوره هایزاده)

از مندرجات اوستا، شاهنامه، کتبیه‌ها و گزارش‌های تاریخ‌نویسان یونانی و رومی، می‌توان استنباط کرد که دانش و فرهنگ ایرانیان در سطح بالایی بوده است.

(تاریخ ۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۴۵

-۱۹۳

(منصوره هایزاده)

محتوا و مضمون اغلب نقش‌برجسته‌های عصر ساسانی، اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی شاهان بر دشمنانشان است.

(تاریخ ۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۵۰

-۱۹۴

(منصوره هایزاده)

نوشته‌های روی سکه‌ها اطلاعات مفیدی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، مذهبی، اقتصادی و هنری سلسله‌های حکومتی و نام پادشاهان ارائه می‌دهند.

كتاب الطبقات الکبری، اثر ابن سعد کاتب واقدی است.

(تاریخ ۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۲

-۱۹۵

(منصوره هایزاده)

بقایای «شیر قلعه شهمیرزاد» از مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی که از معیارهای سنجش اعتبار خبر تاریخی است، می‌باشد.

با بررسی کتاب «فتواتنامه سلطانی» از راه مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد می‌توان از اعتبار خبر تاریخی، اطلاعات به دست آورد.

(تاریخ ۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶

(ازاده میرزاچی)

-۲۰۶

«دشت‌ها» از مهم‌ترین اشکال زمین هستند که بیش از یک‌سوم سطح زمین را پوشانده‌اند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

(فاطمه سقابی)

-۲۰۷

در هوازدگی شیمیایی، گازهایی مانند دی‌اکسید نیتروژن و دی‌اکسید گوگرد هوا می‌توانند به اسید تبدیل شوند و باران اسیدی تولید کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌ها می‌شود. سایر موارد ذکر شده از مصادیق هوازدگی زیستی به حساب می‌آیند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۴۱)

(فاطمه سقابی)

-۲۰۸

- در برخی نواحی کوهستانی که سنگ‌ها قابلیت حل شدن در آب را داشته باشند، مانند «سنگ‌های آهکی یا گچی» و نظایر آن، آب‌های جاری با نفوذ به زیر زمین از طریق درزها و شکاف‌ها و حل کردن سنگ‌ها در خود، پدیده‌های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشم‌های آهکی پدید می‌آورند که در اصطلاح به آن‌ها اشکال کارستی گفته می‌شود.

- در ایران اشکال کارستی به ویژه در «کوههای زاگرس» زیاد است.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

(محمدعلی فطیبی بایگی)

-۲۰۹

یکی از معیارهای مورد استفاده برای تمایز زیست‌بوم‌ها از یک‌دیگر، میزان تولید ماده آلی و سرعت رشد گیاهان هر زیست‌بوم است. گیاهان، موجودات زنده تولید‌کننده‌ای هستند که با عمل نورساخت ترکیبات آلی تولید و اکسیژن آزاد می‌کنند. به علاوه هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیش‌تر باشد، میزان تولید ماده آلی در آن جا بیش‌تر است.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۷)

(ازاده میرزاچی)

-۲۱۰

ساعت‌های آفتابی زیاد از قابلیت‌های نواحی بیانی است.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

جغرافیا (۲)

-۲۰۱

(محمدعلی فطیبی بایگی)

- تقسیم‌بندی سطح زمین به واحدهای جغرافیایی که در آن‌ها پدیده‌ها با هم همگونی و وحدت دارند (ناحیه‌بندی) برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آن‌ها به طور صحیح برنامه‌ریزی کرد. بنابراین هدف نهایی از ناحیه‌بندی برنامه‌ریزی صحیح برای مکان‌ها است.

- انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان بستگی دارد.

(جغرافیا (۲)، ناھیه پیست؟، صفحه‌های ۴ و ۵)

-۲۰۲

(محمدعلی فطیبی بایگی)

مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه آبوهواهی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد؛ مانند شکل صورت سوال که مرز ناحیه قومی بر مرز سیاسی بین افغانستان و پاکستان منطبق نیست.

(جغرافیا (۲)، ناھیه پیست؟، صفحه ۱۷)

-۲۰۳

(بهروز یعنی)

بیش‌ترین تغییرات آبوهواهی در لایه زیرین هواکره، یعنی وردسپهر (تروبوسفر) به وجود می‌آید.

مايل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه رoshن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیم‌کره شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

-۲۰۴

(بهروز یعنی)

- در ناحیه استوا به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی یک کانون «کم‌فشار» ایجاد می‌شود.

- در حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، دوباره بر اثر صعود هوا، منطقه «فشار کم» ایجاد می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۲۶)

-۲۰۵

(بهروز یعنی)

برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و نیز قرار گرفتن در پشت کوهها که از رسیدن توده هوا مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیانان گی و تکله‌ماکان که هر دو جزء بیانان‌های سرد محسوب می‌گردند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

(آریتا بیدقی)

-۲۱۶

در رویکرد مخالفان قشریندی اجتماعی، ظرفیت‌هایی برای انتقاد از قشریندی اجتماعی وجود داشت ولی به دلیل غلبه رویکرد پوزیتیویستی، امکان استفاده از آن وجود نداشت. با افول رویکرد پوزیتیویستی، در نیمة دوم قرن بیستم، این ظرفیت انتقادی مورد توجه قرار گرفت و به شکل‌گیری جامعه‌شناسی انتقادی انجامید.

در نیمة دوم قرن نوزدهم، مسئله قشریندی اجتماعی در جهان متعدد، چالش فقر و غنا را به وجود آورد و فقر و ثرومندان را به دو گروه متخاصم تبدیل کرد. این چالش اولین چالشی بود که در جهان متعدد ظاهر شد و این جهان را به مخاطره انداخت.

هر جهان اجتماعی الزام‌ها و پیامدهایی دارد که زندگی انسان‌ها را متأثر می‌سازد. تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و به دنبال آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و پیامدهای دیگری به دنبال می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابارابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

(پارسا هبیبی)

-۲۱۷

هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی باشد، دوام می‌آورد. هرگاه عقاید و ارزش‌ها، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدنهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

عقل درونی یا به ابداعات و نوادری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بنیت‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(پارسا هبیبی)

-۲۱۸

تشرییم گزاره‌های نادرست:

هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گستره‌تر از هویت اجتماعی افراد است.

عقاید و ارزش‌های اجتماعی جهان اجتماعی، هویت فرهنگی آن را می‌سازند. ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۳)

جامعه‌شناسی

(آریتا بیدقی)

-۲۱۱

عبارت اول ← رویکرد اول نابرابری اجتماعی ← نابرابری‌های اجتماعی نتیجه نابرابری‌های طبیعی‌اند.

عبارت دوم ← رویکرد سوم نابرابری اجتماعی ← نه با رهاسازی مطلق موافق هستند و نه با کنترل مطلق.

عبارت سوم ← نابرابری در تحصیلات و ثروت، تفاوت‌های رتبه‌ای هستند و در جامعه ایجاد می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۶۱، ۶۰، ۶۱ و ۷۳)

(آریتا بیدقی)

-۲۱۲

طرفداران رویکرد سوم، عدالت اجتماعی را مهم می‌دانند و معتقدند افراد توانند به اندازه استحقاقی که دارند، می‌توانند از مزایای اجتماعی برخوردار شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

(آریتا بیدقی)

-۲۱۳

از دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی، برجسته کردن یک وجه از زندگی اجتماعی و نادیده گرفتن وجه دیگر، آثار نامطلوبی دارد.

به نظر آنان جامعه‌شناسی تفہمی - تفسیری به ساختارهای اجتماعی و تأثیر آن‌ها بر زندگی افراد توجه ندارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۵)

(آریتا بیدقی)

-۲۱۴

عبارت اول ← رویکرد عدالت اجتماعی ← الف

عبارت دوم ← رویکرد لیبرال ← ج

عبارت سوم ← رویکرد مخالفان قشریندی اجتماعی ← ب

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۱)

(آریتا بیدقی)

-۲۱۵

جامعه‌شناسان انتقادی برای داوری و انتقاد به معیارهای علمی نیاز دارند تا براساس آن معیارها، وضعیت موجود را ارزیابی کنند، تصویری از وضعیت مطلوب ترسیم نمایند و راه عبور از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را پیشنهاد دهند. جامعه‌شناسی انتقادی، علم را به معنای حسی و تجربی آن محدود نمی‌داند و سعی دارد از محدودیت‌های علم تجربی رها شود تا بتواند چنین معیارهایی را جستجو کند.

طرفداران قشریندی با طبیعی دانستن قشریندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.

جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی، به قشریندی اجتماعی در جوامع توجه دارند و می‌گویند علت نابرابری‌های اجتماعی این است که مزایای اجتماعی یعنی ثروت، قدرت و دانش به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند، از این رو برخی افراد در بالای سلسله مراتب اجتماعی قرار می‌گیرند و برخی افراد در پایین آن.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۶۹، ۶۸ و ۶۷)

(پارسا هبیبی)

-۲۲۲

(اعظم رهیبی)

-۲۱۹

- جوامع خودباخته‌ای که در مقابله با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند به از خودبیگانگی تاریخی گرفتار می‌شوند.

- جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقليدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد. بنابراین نه میتواند فرهنگ گذشته خود را تداوم بخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که میهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود. خودباختگی جوامع غیرغیری در برابر جهان غرب را «غرب‌زدگی» می‌نامند.

- جهان اجتماعی توحیدی است که درهای آسمان و زمین را به روی انسان می‌گشاید و او را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۴)

(ارغوان عبدالملکی)

-۲۲۳

گزینه «۱»: سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری، عمیق‌ترین لایه فرهنگ معاصر غرب و روح و شالوده آن هستند، تمامی چالش‌های جهانی، از این لایه هویتی بر می‌خیزند ولی بحران‌های معرفتی و معنوی به این لایه اختصاص دارند.

گزینه «۳»: مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی است. یک فرهنگ علاوه بر آن که به نیازهای جسمانی و دنیوی انسان پاسخ می‌دهد، باید به نیازهای معنوی و قدسی او نیز پاسخ دهد. همان‌گونه که بی‌تجھی به ابعاد دنیوی به بهانه رویکرد معنوی، به بحران منجر می‌شود، غفلت از ابعاد معنوی به بهانه رویکرد دنیوی شکل دیگری از بحران را به دنبال می‌آورد.

گزینه «۴»: برخی جامعه‌شناسان بر این گمان بودند که در قرن بیستم دین از آخرین عرصه حضور خود، یعنی قلمرو فرهنگ عمومی نیز بیرون خواهد رفت اما واقعیت، خلاف این پیش‌بینی را نشان داد. طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه سال‌های پایانی قرن بیستم شاهد بازگشت مجدد نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۳)

منور‌الفکران غرب‌گرا که در قدمهای نخست از ضرورت اصلاحات در دولتهای کشورهای خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت و دخالت کشورهای غربی توانستند حکومت‌های سکولار را در جوامع خود تشکیل دهند.

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در باورها، اعتقادات و پیشینه‌تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها و استهله به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکا به این قدرت، در جهت از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی، حذف ساختارهای اجتماعی پیشین و ایجاد ساختارهای اجتماعی استعماری جدید اقدام می‌کردند.

روشنفکران چپ، حرکت‌های خود را در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی سازمان دادند. برخی از آنان، حرکت‌های اجتماعی خود را به صورت مکاتب غیرتوحیدی آشکار مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با اندیشه و باور دینی مردم، خودداری می‌کردند؛ بلکه گاه نیز اندیشه‌های خود را در پوشش‌های دینی بیان می‌داشتند. به این ترتیب، نوعی روشنفکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی پدید آمد. حرکت‌های اعتراض‌آمیز روشنفکران چپ کشورهای مسلمان، در دنیای دوقطبی قرن بیستم، اغلب در سایه حمایت‌های بلوک شرق قرار می‌گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۵)

(پارسا هبیبی)

-۲۲۰

- اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنازی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی فطری حقیقی می‌شود.

- اگر فرهنگی در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگر را قبول کند، به فرهنگ مقابل، ملحق می‌شود.

- قرآن کریم فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۱ و ۹۱)

(اعظم رهیبی)

-۲۲۱

برخی جامعه‌شناسان بر این گمان بودند که در قرن بیستم دین از آخرین عرصه حضور خود، یعنی قلمرو فرهنگ عمومی نیز بیرون خواهد رفت اما واقعیت، خلاف این پیش‌بینی را نشان داد. طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه سال‌های پایانی قرن بیستم شاهد بازگشت مجدد نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بود. بعضی از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عنوانین افول سکولاریسم یا پاسسکولاریسم یاد کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

(اعظم رهیب)

-۲۲۸

روشنفکران چپ، حرکت‌های خود را در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی سازمان می‌دادند. برخی از آنان، حرکت‌های اجتماعی شان را آشکارا به صورت مکاتب غیرتوحیدی مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند؛ حتی گاهی اندیشه‌های خود را در پوشش دینی بیان می‌داشتند. به این ترتیب، نوعی روش‌فکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی پدید آمد. حرکت‌های اعتراض‌آمیز روش‌فکران چپ کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت‌های بلوک شرق قرار می‌گرفت.

منور‌الفکران یا روش‌فکران غرب‌گرا مانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌های اسلامی بودند. قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه‌تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکاً به این قدرت، اقدام به از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی، حذف ساختارهای اجتماعی پیشین و ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هوان پرید، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۵)

(اعظم رهیب)

-۲۲۴

تفسیه عبارات نادرست:
روشنفکران غربی، اومانیسم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منور‌الفکری، ترجمه کردند و به همین دلیل خود را منور‌الفکر خوانند. لڑ آدمیت و لڑ بیداری ایرانیان از نخستین لژهای بود که منور‌الفکران در ایران تأسیس کردند.

حضور فعال عالمان دینی در مقابله با روسیه تزاری و تدوین رساله‌های جهادیه، حرکت اصلاحی امیرکبیر و حکم میرزا شیرازی در تحریم تباکو، نمونه‌هایی از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران و اقدامات سیدجمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او در دیگر کشورهای اسلامی، نمونه‌هایی از این حرکت‌ها در جهان اسلام است.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هوان پرید، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

(ارغوان عبدالمکی)

-۲۲۵

در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد. تولید کنندگان، بازار فروش خود را از دست می‌دهند، درنتیجه کارخانه‌ها تعطیل می‌شوند و کارگران بیکار می‌گردند.

گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق پخشید. شیطان پرستی نمونه‌ای از این جریان است. تا هنگام فروپاشی بلوک شرق روش‌فکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند و جریان چپ حتی در کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب قرار داشتند به عنوان یک جریان اجتماعی تأثیرگذار حضور داشت. با فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبه‌های روش‌فکری چپ در سطح جهانی، این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد و غرب‌گرایان این جوامع، دیگر بار به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی روی آوردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۱۴ و ۱۱۵)

(پارسا مبیبی)

-۲۲۶

انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضادستعمالی داشتند. انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند و انقلاب ایران نیز به دنبال تغییر یک نظام سیاسی وابسته به دولت‌های غربی بود. این گزینه از تفاوت‌های انقلاب ایران با انقلاب‌های قرن بیست نمی‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهان دو قطبی قرن بیست، اغلب در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق واقع می‌شدند. ولی انقلاب اسلامی ایران در رویارویی با رژیم شاه به بلوک شرق واپسگرد نداشت و از آغاز، جهت‌گیری ضد امریکایی و ضد صهیونیستی را در کنار موضع گیری ضد مارکسیستی خود اعلام کرد. شعار «نه شرقی نه غربی، جمهوری اسلامی» ناظر به همین مسئله بود.

گزینه «۳»: انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موقع می‌شدند ولی در قطعه وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند و از فردای پیروزی، استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهره استعمار تو باز می‌گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی ایران تنها یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب، قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب را پشت سر گذاشت، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی را به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

گزینه «۴»: انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. برخی از نیروهای چپ در جامعه ایران نیز با الگو گرفتن از جنبش‌های آزادی‌بخش به دنبال حرکت‌های چریکی بودند. شاه توانست همه این حرکتها را سرکوب کند اما انقلاب اسلامی ایران با حرکت یک گروه و حزب خاص پدید نیامد بلکه یک انقلاب فراگیر مردمی بود که از عمق روابط مردم با مرتعیت و رهبری دینی پدید آمد و همه افشار و گروههای جامعه را در بر گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هوان پرید، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(پارسا مبیبی)

-۲۲۶

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویتی اقتصادی دارند ولی تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند. چالش فقر و غنا چالشی مستمر در سرمایه‌داری غربی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.
مهم‌ترین بحران اقتصادی در سال‌های ۱۹۳۳ تا ۱۹۲۹ میلادی اتفاق افتاد. زیان اقتصادی ناشی از این بحران کمتر از زیان اقتصادی جنگ جهانی اول نبود. در این بحران ۴۰ میلیون کارگر بیکار و هزاران موسسه اقتصادی ورشکسته شدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های هوانی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

(ارغوان عبدالمکی)

-۲۲۷

انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی و سکولار به طبیعت، دیدگاه‌های دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و به تناسب انکار یا غفلت از ابعاد معنوی طبیعت، تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های طبیعی انجام می‌دهد. گسترش سریع صنعت و تکنولوژی مدرن نیز محصول همین رویکرد است.

مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و موارد طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های هوانی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

(فرهار علی نژاد)

-۲۳۶

سهروردی از واقعیت اشیاء به نور تعبیر می‌کند و تفاوت موجودات را در شدت و ضعف نورانیت آن‌ها می‌داند.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۹۹)

(فرهار علی نژاد)

-۲۳۷

ذات باری تعالیٰ که خود، «هستی مطلق» و مبدأ همه واقعیات جهان است نور محض است.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۹۹)

(موسی‌آبیری)

-۲۳۸

ممکن اشرف موجودی است که فیض وجود اول به او می‌رسد و با وجود او ممکن دیگر (غیر اشرف) بهره‌مند خواهد شد.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

(قارج از کشور ۹۳)

-۲۳۹

ارباب انواع، طبقه‌ای از انوار قاهر هستند که تدبیر همه‌ی امور عالم طبیعت به عهده‌ی ایشان است و آن‌ها یک رشته‌ی عرضی انوار هستند که نسبت به هم، رتبه و درجه‌ی یکسانی دارند و جنبه‌ی وجودبخشی و علیت ندارند.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۱۰۲)

(فرهار علی نژاد)

-۲۴۰

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عالم عقول مشائی، ارباب انواع (همان مثال افلاطونی) را دربرمی‌گیرد.

گزینه «۲»: عالم ملکوت (جهان انوار مدبیر) جزء عالم عقول حکمت مشاء نیست.

گزینه «۴»: عالم مثال (جهان انوار مدبیر) جزء عالم عقول حکمت مشاء نیست.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۱۰۲)

فلسفه دوازدهم

-۲۳۱

(موسی‌آبیری)

سه کتاب تلویحات، مقاومات و مطارحات سلط کامل سهروردی را بر حکمت مشایی آشکار می‌سازند.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۹۷)

-۲۳۲

(موسی‌آبیری)

- در «درجه دوم» کسانی هستند که به معرفت ظاهراً دست یافته و در فلسفه استدلالی به کمال رسیده‌اند (مانند فارابی و ابن‌سینا) ← فیلسوفان بی‌سلوک

- سهروردی تحقیق فلسفی به شیوه استدلالی محض را «بی‌حاصل» می‌داند.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

-۲۳۳

(موسی‌آبیری)

جهان هیچ‌گاه از حکیمی که چنین باشد خالی نیست؛ زیرا صاحب مقام خلافت را پایسته است که امور و حقایق را بی‌واسطه از مصدر حق دریافت کند.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۹۵)

-۲۳۴

(موسی‌آبیری)

- حکمای بعد از سهروردی جهان طبقه متوسط فرشتگان را که انوار مدبیر نام دارند عالم ملکوت نامیده‌اند.

- منظور از مغرب وسطی در فلسفه شیخ اشراق افلک و ستارگان مرئی است.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

-۲۳۵

(قارج از کشور ۹۵)

در نظر سهروردی که به فلسفه اشراق معروف است، مشرق جهان، نور محض (رد گزینه «۱») یا جهان فرشتگان مقرب است که از هر نقص و تاریکی منزه است و به دلیل تجرد از ماده، موجودات خاکی و فناپذیر نمی‌توانند آن را مشاهده کنند. طبق متن ارائه شده گزینه «۲» بین سه گزینه‌ی باقی‌مانده به صورت مشخص‌تری وجه برتری مشرق جهان را بر مغرب جهان نشان می‌دهد.

(فلسفه، کلمت اشراق، صفحه ۹۹)

(الله فضری)

-۲۴۷

به نظر افلاطون به واسطه برخورداری از روح مجرد است که انسان قادر خواهد بود به جهان مثل نظر افکند و به آن حقایق متعالی معرفت حاصل کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بخش فرعی وجود انسان یعنی بدن، دستخوش احوال این جهان است.

گزینه «۲»: مبدأ حرکت و سکون، روح یا نفس است که جزئی از ماهیت انسان است.

گزینه «۳»: عقل و خرد جزئی از نفس انسان است و نفس را طبق نظر افلاطون نمی‌توان صرفاً هماهنگی بدن دانست.

(فلسفه پازدهم، نفستان فلسفه یونان، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(موسی‌آبری)

-۲۴۸

علت مادی یا همان وجود بالقوه چیزی است که به فعلیت می‌رسد مانند بذر نسبت به جوانه گندم.

(فلسفه پازدهم، نفستان فلسفه یونان، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(فرهار علی‌نژاد)

-۲۴۹

- وقتی گربه‌های مختلفی را می‌بینیم، این گربه‌ها شکل و ویژگی‌های متفاوتی دارند ولی چیزی در آن‌ها مشترک است. این جنبه مشترک همان «صورت» گربه است و تفاوت آن‌ها از ناحیه «ماده» حاصل می‌شود.

- ارسطو سعی داشت تا به شناخت ما از طبیعت سامان دهد و هر چیز را سر جای خود بگذارد.

(فلسفه پازدهم، نفستان فلسفه یونان، صفحه ۹۵)

(فارج از کشور ۹۵)

-۲۵۰

از دیدگاه ارسطو این میل طبیعی (علت غایی) در درون هر چیزی وجود دارد و درست شبیه همان «انگیزه و نیت» که در ذهن یک انسان است عمل می‌کند و همان‌گونه که قصد و نیت ضامن حرکت یک انسان برای به دست آوردن چیزی است، میل طبیعی هم ضامن حرکت ماده‌ای اشیا به سوی بالاترین صورت و فعلیتی است که به آن می‌توانند برسند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برای ارسطو، علت غایی تنها در عالم طبیعت، یک عامل آگاهانه و سازمان دهنده است.

گزینه «۲»: طبیعت هر جسم، آن صورت تختستین است که جسم را به صورتی بالاتر می‌راند. پس جسم در اولین مرحله از وجودش نیز دارای صورت است.

گزینه «۳»: هر علت فاعلی، خارجی نیست چنان‌که ارسطو و پیروانش یک نوع علت فاعلی به عنوان مبدأ حرکت و سکون در خود اجسام (دروند) در نظر می‌گیرند و آن را طبیعت جسم می‌نامند.

(فلسفه پازدهم، نفستان فلسفه یونان، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۳)

منطق و فلسفه پازدهم

(طنین زاهدی‌کیا)

-۲۴۱

«استقراء» استنتاج کلی از جزئی است.

«تمثیل» استنتاج جزئی از جزئی است.

«قیاس» استنتاج جزئی از کلی است.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

(ممید مهرانی)

-۲۴۲

در استقرای تام، تمام موارد جزئی آزموده می‌شود، اما در اینجا تمام کتاب‌های کمک آموزشی یک انتشارات خاص تمامی موارد جزئی نبوده و در نتیجه این استدلال، استقرای ناقص است و نه تام.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

(کلکتور سراسری ۹۶)

-۲۴۳

عبارت ذکر شده بر اساس یک قیاس تنظیم گشته است اما به دلیل آن که ماده‌ی صغایر آن نادرست است اعتبار ندارد.

«ضرب اول شکل اول قیاس، نوعی مصادره به مطلوب است (صغرای نادرست)، هر مصادره به مطلوبی غلط و باطل است. پس ضرب اول شکل اول قیاس هم غلط و باطل است.»

(منطق، استدلال، صفحه ۶۱)

(موسی‌آبری)

-۲۴۴

با بررسی شرایط انتاج شکل‌های قیاس اقترانی متوجه می‌شویم در شکل اول و سوم صغراً حتماً باید موجبه باشد و در شکل دوم یکی از مقدمات باید موجبه باشد تا یک قیاس اقترانی منتج داشته باشیم.

(منطق، استدلال، صفحه ۶۲)

(ممید مهرانی)

-۲۴۵

هر الف ب است. (گزینه ۱) + هیچ ب ج نیست. (گزینه ۴): شکل اول و منتج بعضی ب الف است. (گزینه ۳) + هیچ ب ج نیست. (گزینه ۴): شکل سوم و منتج

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

(طنین زاهدی‌کیا)

-۲۴۶

گزینه «۴» یک قیاس استثنایی است. مقدمه اول آن یک قضیه منفصل غیرقابل جمع در صدق است و مقدمه دوم رفع یکی از دو جزء مقدمه اول است که از آن نمی‌توان وضع جزء دیگر را نتیجه گرفت.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قیاس استثنایی با مقدمه اول منفصلة حقیقی

گزینه «۲»: قیاس اقترانی شکل دوم

گزینه «۳»: قیاس اقترانی شکل سوم

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

(فرهاد علی‌نژار)

-۲۵۶

اینکه چرا یک فرد کاری را انجام می‌دهد و افراد دیگری این کارها را نمی‌کنند به چرایی رفتار بازمی‌گردد. جست‌وحوی علت رفتار، در واقع به معنای توجه به «عوامل انگیزشی» رفتار است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۲)

(نسرین هق‌پرسست)

-۲۵۷

بردن جایزه، نمره ۲۰ و تحت تأثیر وعده و عیید قرار گرفتن اشاره به «انگیزه بیرونی» و علاقه به خواندن کتاب مربوط به «انگیزه درونی» است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۳ و ۱۶۴)

(فرهاد علی‌نژار)

-۲۵۸

کودک توصیف شده در صورت سؤال، دارای دو شناخت همزمان و متناقض است:

۱) همه افراد درستکارند.

۲) بسیاری از انسان‌ها مبادرت به انجام رفتارهای نادرست اخلاقی می‌کنند. طبق تئوری ناهمانگی شناختی فرد در این وضعیت دو راه دارد:

الف) رفتار خود را تغییر دهد. (در اینجا قضاوت شخصی مبنی بر نادرستی رفتارهای افراد، همان رفتار اوست)

ب) نگرش خود را تغییر دهد. (باور مبنی بر درستکاری همه افراد، نگرش فرد را تشکیل می‌دهد).

کودک مورد نظر، راه اول را انتخاب کرده است؛ یعنی قضاوت خود را تغییر داده است و رفتارهای نادرست را با توجیه، درست تلقی کرده است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۹ و ۱۷۰)

(محمد رابرایم هازنی)

-۲۵۹

منع انگیزش بیرونی در «پاداش و لذت خارج از فرد» قرار دارد؛ در حالی که در انگیزش درونی، منع لذت در «خود تکلیف» است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۳ و ۱۶۴)

(زهرا بکانیان)

-۲۶۰

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درمانگی آموخته شده

گزینه «۲»: باورها و نظام ارزشی فرد

گزینه «۳»: هماهنگی شناختی

گزینه «۴»: درمانگی آموخته شده

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۵ و ۱۷۰)

روان‌شناسی

(زهرا بکانیان)

-۲۵۱

هرگاه فرد مجبور شود، بین دو انتخاب مطلوب، یکی را برگزیند، دچار «ناهمانگی بعد از تصمیم» می‌شود.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه ۱۷۱)

(موتا مصیبی)

-۲۵۲

هنگام بروز ناهمانگی، فرد می‌تواند: ۱- رفتار خود را تغییر دهد؛ ۲- نگرش خود را تغییر دهد، تا آن دو با هم هماهنگ شوند.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه ۱۷۰)

(موتا مصیبی)

-۲۵۳

موارد صورت سؤال به ترتیب به «هدفمندی»، «باورها و نظام ارزشی» و «ادراک کنترل» اشاره دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۵ و ۱۷۳)

(موسی عفتی)

-۲۵۴

داستان زندگی نیک وی آچیچ برای توضیح عامل اراده به کار گرفته می‌شود. او در ۱۷ سالگی مؤسسه «زندگی بدون دست و پا» را به منظور امید دادن به افراد افسرده و ناتوان تأسیس کرد.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۶ و ۱۶۷)

(موسی عفتی)

-۲۵۵

ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی با شواهد محیطی هماهنگی لازم را داشته باشد، زیرا در صورت ناهمانگی، نوعی ادراک کنترل و کارایی کاذب ایجاد می‌شود که «مانع بروز رفتار» است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه ۱۷۳)